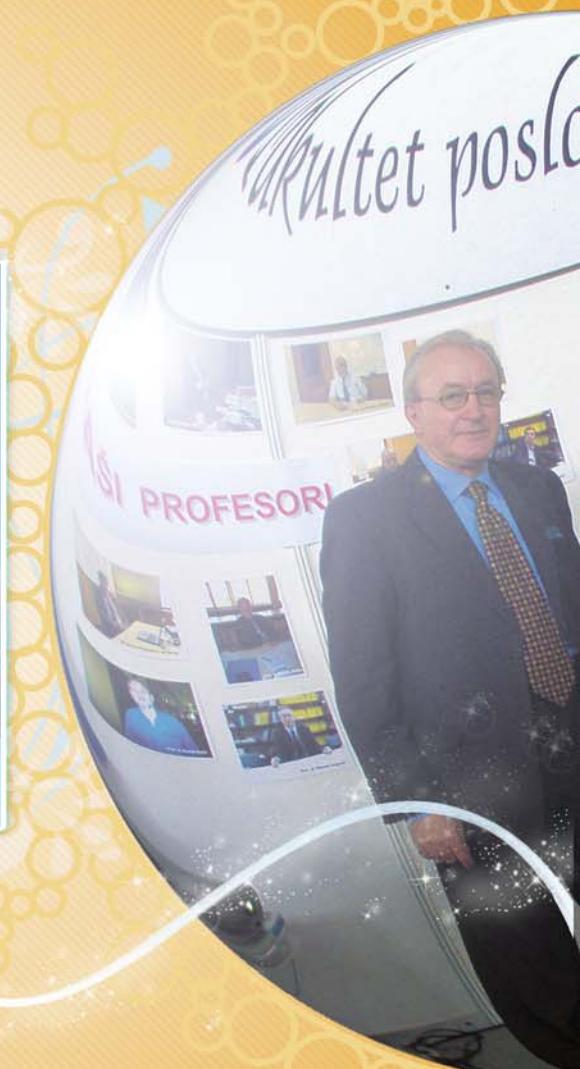
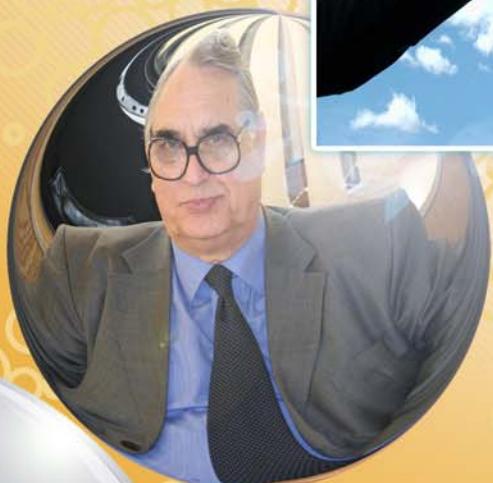

Alumni

APEIRON Univerzitetski časopis

juni 2007

prvo izdanje

Poštovani čitaoče,

Univerzitet "Apeiron" uz entuzijazam svojih studenata pokrenuo je prvi broj časopisa "Alumni", kojim želi da upozna javnost RS i BiH o svojim aktivnostima. Nadam se da će ova mala, ali uzorna redakcija uspjeti da kod Vas pobudi interesovanje da, se kroz naše tekstove upoznate sa radom na prvom privatnom Univerzitetu u RS i BiH. Takođe želimo da Vam prezentujemo kako rade studenti i profesori na javnim i privatnim fakultetima, da biste stekli realnu sliku o visokoškolskom obrazovanju kod nas. "Alumni" nije komercijalan časopis već edukativni i namjenjen je ne samo studentima ovog Univerziteta već i ostalim studentima i široj javnosti. S obzirom na to, Vaše sugestije i primjedbe su nam uvjek dobro došle kako bi časopis bio što kvalitetniji i zanimljiviji.

Redakcija

Univerzitetski časopis **Alumni** alumni@apeiron-uni.eu

urednik: JOVO Vojnović

tehnički direktor: DARKO Uremović

lektor: SLAVICA Lukić

grafika i DTP: TIHOMIR Budić

marketing menadžer: MIRJANA Kuzmanović

sekretar redakcije: NINA Uremović

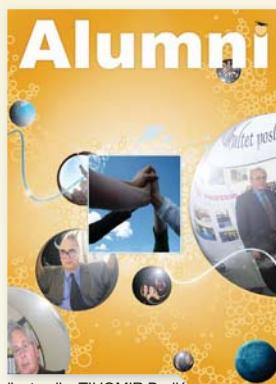
redakcijski kolegij: BRANE Vuković, DUŠAN Stranatić, LANA Vukčević, LJILJANA Kukavica, MARKO Knežević, MILE Panjak, MIRJANA Kuzmanović, MIRJANA Grubiša, NINA Uremović, TIHOMIR Budić, VELIBOR Srdić.

adresa: 5.kozarske brigade 18,Banja Luka,Bosna i Hercegovina/Republika Srpska

štampa: nezavisne novine,Banja Luka

sadržaj juni 2007

prvo izdanje

ilustracija: TIHOMIR Budić

- 03** Biografija
- 04** Knjiga "Osnovi komunikologije"
- 05** Vijesti
- 06** Intervju
- 11** Strategija reforme obrazovanja
- 12** Bolonjski proces

- 13** Visoko obrazovanje na niskom nivou
- 14** Obrazovanje stub napredka
- 15** Predavanje putem interneta
- 16** Sajam Visokog obrazovanja u Banjaluci
- 17** Seminari
- 18** Informatika

- 20** Alat za istraživanje mreže
- 22** Kako napisati biografiju
- 24** Sport ili umjetnost
- 25** Opijanje mladih u svijetu
- 26** Osobine za uspjeh u kompaniji
- 27** Doprinos svjetskoj nauci

Biografija Univerziteta "Apeiron"

"Apeiron" Škola Evropskih Znanja...

Ideja o osnivanju Panevropskog univerziteta dolazi sa otvaranjem Fakulteta poslovne ekonomije (College of Modern Management), kao privatne visokoškolske ustanove 2003.godine.

student novinar: MARKO Knežević

Panевropski univerzitet "APEIRON" je privatna visokoškolska, naučno-obrazovna ustanova. U svom djelovanju ona obavlja osnovne, specijalističke, magisterske i doktorske studije, kao i stalno stručno osposobljavanje i usavršavanje iz oblasti preduzetništva, menadžmenta, marketinga, upravljanja tržišnim poslovanjem, kao i primjene ekonomije, poslovnog prava i poslovne informatike.

Univerzitet kao obrazovna institucija licencirana je u skladu sa Zakonom o univerzitetu Republike Srpske i akreditovana od strane Ministarstva prosvjete i kulture Republike Srpske br. 6-01-2368-3/03 od 23.09.2003. Univerzitet je takođe registrovan kao visokoškolska ustanova na Osnovnom sudu u Banjoj Luci pod brojem U/I 2981/0i 24 3 od 04.12.2003.

Ideja o osnivanju Panevropskog univerziteta dolazi sa otvaranjem

Fakulteta poslovne ekonomije (College of Modern Management), kao privatne visokoškolske ustanove 2003.godine. Fakultet poslovne ekonomije sa sloganom „Škola evropskih znanja“ osnovan je po ugledu na iskustva socijalno-ekonomski uspješnih i tehnoloških razvijenih zemalja, koje karakteriše stvaralačko preduzetništvo i svestrana primjena savremenog menadžmenta i marketinga. Djelovanje fakulteta je u potpunosti organizovano i implementirano u skladu sa pedagoškim standardima stimulisanim Lisabonskom inicijativom i Bolonjskom deklaracijom. Obrazovanje studenata se odvija primjenom evropskih i američkih standarda u sistemu ocijenjivanja, organizaciji studija, te u nastavnim planovima i programima. Umjesto klasičnih nastavnih oblika primjenjuje se dijalog sistem obrazovanja sa mentorskim vođenjem studenata. Os-

novno polazište je student sa svojim sposobnostima i sklonostima, suočen sa konkrentnim šansama odabira buduće profesije.

U periodu od 2003. do 2006. godine osnivaju se još četiri fakulteta koji se sa Fakultetom poslovne ekonomije integrišu u Panevropski univerzitet APEIRON. U sklopu Panevropskog univerziteta danas djeluje pet fakulteta: Fakultet poslovne ekonomije (College of Modern Management), Fakultet poslovne informaticke (College of IT Management), Fakultet poslovnog prava (Law College), Fakultet zdravstvene njegе (Health Care & Nursing) i Fakultet sportskog menadžmenta (College of Sports Management & Coaching), koji svojim naučnim radom stoje iza slogana „Škola evropskih znanja“.

Predstavljamo vam naša izdanja

Iz recenzije

Knjiga Larise i Branimira Čovića je originalno zamišljena, mnogo obuhvata iz najnovijih istraživanja u oblasti komunikologije, tako da pokriva sve ono najaktuellerije što je do danas urađeno u ovoj oblasti.

Međutim, ono što je poseban kvalitet ove knjige, još više se nagoćeštava u onim oblastima koja su do sada ostala neobrađena u komunikologiji, i to u vidu mnogobrojnih primera koji tek čekaju na svoju realizaciju u budućim ponovljenim proširenim izdanjima ove knjige. Iz obilja vrlo lepih primera, a iz pregrštih onih relevantnih za budućnost ove nauke, izdvajali bismo ona istraživanja iz domena funkcija didaskalija u dramskim tekstovima Antona Pavlovića Čehova, kao i na ona iz oblasti intermedijalnih relacija: odnos verbalne, kao vremenske informacije, sa jedne strane, i pikturalne (grafičke, monohromatske i polihromatske), kao prostorne, i kinematografske, kao kombinacije verbalne i pikturalne, a sve to na materijalu nekolikih performansa.

Knjiga "Osnovi komunikologije" tematizuje mnoge oblike komunikacije, i to sa uporištem na različitim metodološkim pristupima.

Knjiga je akrabitska, pouzdana u detalju i različitim metodološkim pristupa. Autori u svim deonicama teksta vešto i dokumentovano vode raspravu o pokrenutim pitanjima. Poglavlja se nižu postupno: od posebnog i konkretnog, ka sve složenijim deonicama u kojima se istražuju temeljne teorijske postavke.

U zaključku osećamo potrebu da istaknemo da je knjiga, iako je pisana stručnim jezikom i raspravlja o složenom fenomenu mnogostrukih oblika i vidova komunikacije, pisana razumljivim jezikom i lako se čita.

Riječ autora

Interdisciplinarna po usmerenju, komunikologija koristi za svoj korpus raznovrsnu i raznorodnu građu, pa joj je otud i metodološki pristup kompleksan.

U poduhvatima stvaranja ovakvoga tipa udžbenika autor je razapet između dve krajnosti: simplifikovanog (uprošćenog) i "zaumnog" jezika. Osnovni princip o kojem se u ovoj knjizi radi jeste onaj princip zajedničkih oblicima verbalnog, neverbalnog, performansnog intermedijalnog izražavanja, kao i svim oblicima ritualne delatnosti.

Ovaj proces se svodi, naučnim jezikom iskazano, na konverziji "paradigmatske asocijacije" u "sintagmatski lanac". Većina jezičkih poruka je sinhrona: kraj je impliciran

u početak i – obrnuto.

Pri selekciji materijala vodilo se, dakako, računa o profesionalnom usmerenju studenata kojima je udžbenik namenjen: od poslovne ekonomije i poslovnog prava do poslovne informatike i veštine komuniciranja u zdravstvu. Međutim, našoj pažnji nisu izmakla pitanja iz opšte antropologije, pre svega u vidu osnovne teze da i kultura komunicira: kompleksna međupovezanost kulturnih pojava sama po sebi prenosi informacije učesnicima u tim kulturnim pojavama.

I, na kraju, treba reći da se većina ideja u ovoj knjizi oslanja na proverene tradicionalne naučne vrednosti, bez čega nema garancije za njen budući prosperitet.

Banja Luka - SOBL: Vlasti da riješe problem finansiranja visokoškolskih ustanova!

Studentska organizacija Univerziteta u Banjaluci očekuje od institucija vlasti u Republici Srpskoj da riješe problem finansiranja javnih visokoškolskih ustanova bez povećavanja troškova studija i administrativnih troškova za studente u narednoj akademskoj godini. "Prema principima Bolonjskog procesa za koje se zalaže RS, visoko obrazovanje mora da ima socijalnu dimenziju, odnosno da bude dostupno svim mlađim ljudima koji na njega ostvaruju pravo", navodi se u saopštenju SOBL-a. SOBL očekuje od Ministarstva prosvjete i kulture RS da, nakon usaglašavanja sa predstavnicima oba univerziteta, uputi u redovnu skupštinsku proceduru zakon o studentskom standardu, koji bi trebao definisati kvalitetne kriterijume za stipendiranje studenata, način ostvarivanja prava na studentske kredite, kao i da jasno precizira procentualno učešće Vlade RS u sufinansiranju ishrane i smještaja studenata. Nakon toga SOBL očekuje da resorno ministarstvo u saradnji sa studentskim organizacijama pripremi kvalitetan tekst zakona o studentskom organizovanju, koji definiše uspostavljanje studentskih predstavničkih tijela na visokoškolskim ustanovama. U SOBL-u smatraju da tekst zakona o studentskom organizovanju treba da prođe najširu raspravu među studentima, te da bude u skladu sa principima Bolonjske deklaracije koja se odnosi na autonomiju univerziteta i aktivnu ulogu studenata u procesu odlučivanjima o svim pitanjima iz oblasti visokog obrazovanja i studentskog standarda u RS.

Svjjetska tehnologija - medicina

Japanci ustanovili: "čovječiji krvni sudovi od ribe"

Do sada su prvenstveno krave i svinje bili korišteni kao donatori, ali ovaj izbor sa sobom nosi opasnost, da se bolest kravljeg ludila i druge infekcije prenesu na ljude.

Jedna grupa istraživača na najsjevernijem japanskom ostrvu Hokaidu postavila je nove medicinske temelje, tako što će koristeći ribu kao glavnu sirovину, napraviti čovječije krvne sudove. Prema saopštenjima, naučnici su izmislili tehnologiju da bi dobili umjetne krvne sudove sa kolagenom koje bi stvorili od kože lososa. Do sada su prvenstveno krave i svinje bili korišteni kao donatori, ali ovaj izbor sa sobom

nosi opasnost, da se bolest kravljeg ludila i druge infekcije prenesu na ljude.

Glavni izazov sa izvornim ribljim kolagenom je da mu se poveća granica otpornosti na toplotu, početna temperatura od 15°C (59°F), tako da bi se moglo koristiti u hirurškim transplantacijama, posebno da bi se zamjenili oštećeni sudovi kod pacijenata sa bolestima kardio-vaskularnog sistema.

Sada je gornja granica dignuta na 55°C

(131°F), mnogo više iznad granice prosječne ljudske temperature od 36.6°C (97.9°F). Umjetni krvni sudovi napravljeni od ribljeg kolagena su se već dokazali u eksperimentima sa pacovima, ali trebaju još da prođu klinička ispitivanja, uključujući i ljude.

Japan, koji je bogat morskim materijalom, neće imati poteškoća kako bi dobio izvorni riblji kolagen, kada bi se nova nova tehnologija stavila u upotrebu u zdravstvenim ustanovama. Samo na Hokaidu, proizvodi se 2000 metra tona lososove kože, količina koja je dovoljna za produkciju 600 tona kolagena.

Darko Uremović, predsjednik Upravnog odbora Univerziteta "Apeiron"

Naši studenti slušaju "šta profesor govori", a ne "kako govori"

Uakon završetka procesa akreditacije, koji je u toku u Republici Srpskoj za sve visokoškolske ustanove, mislim da će se stanje ipak stabilizovati. Dijelim mišljenje ministra Kasipovića da se u oblasti obrazovanja mora izvršiti selekcija po osnovu kvaliteta. Mi, kao avangarda, često smo trpili određene udare i zbog same činjenice da smo prebrzo išli naprijed i bili veoma efikasni.

Razgovarala: MIRJANA Kuzmanović

Alumni: Od kada postoji Univerzitet «Apeiron»?

D. Uremović: Ukoliko posmatrate prvu registraciju osnivača Univerziteta, tj. Fakulteta poslovne ekonomije, Panevropski univerzitet "APEIRON" postoji od septembra mjeseca 2003. godine. Kao pravno lice, koje obedinjuje 5 fakulteta osnivača sa 14 studijskih grupa, Univerzitet postoji od oktobra 2005. godine od kada ima dozvolu za rad izdanu od strane Ministarstva prosvjete i kulture Republike Srpske.

Alumni: Otkuda ideja da se u Banja Luci napravi jedan privatni univerzitet?

D. Uremović: Cijela ta muka vezana za registraciju privatnog univerziteta, jer registracija univerziteta predstavlja jedan ogroman logistički posao, kao i golgota kroz koju smo prošli nakon registracije zbog otvorenih osporavanja od jednog dijela akademске javnosti i zbog afera koje su vještački podgrijavane u nekim medijima Federacije BiH, uslovljeni su u stvari prijekom potrebom da se samostalne privatne visokoškolske ustanove integrišu u Univerzitet, kako bi lakše i efikasnije rješavale čitav niz statusnih pitanja, kako bi mogle da efikasno vode kadrovsku politiku vezanu za akademsko osoblje univerziteta, te kako bi u ogromnoj mjeri racionalizirali rad svojih pratećih službi i samog nastavnog procesa.

Vidite, za nas je tzv. "integralni univerzitet" uobičajeno stanje stvari, koje je od samog početka, post-

avljeno kao ekonomski i organizaciono jedino logično rješenje. Dok na državnim univerzitetima, koji su opterećeni tradicionalnom visokom autonomijom svojih fakulteta, koja na žalost prelazi u autarhiju, "integralni univerzitet" moraju da, uz veliku muku, tek osvajaju.

Alumni: Koliko studenata ima "Apeiron"?

D. Uremović: Panevropski univerzitet "APEIRON" ima 2652 studenata od kojih je oko dvije trećine vanrednih studenata, dok je jedna trećina redovnih studenata. Moramo napomenuti da od ovog broja 607 studenata studira na četiri Fakulteta koji su u potpunosti registrovani na Osnovnom sudu u Travniku i akreditovani od strane Ministarstva prosvjete i sporta u Srednjebosanskom kantonu.

Alumni: Ko su studenti Univerziteta?

D. Uremović: Na Univerzitetu studiraju studenti iz oba entiteta i studenti iz gotovo svih regija BiH tj. iz banjalučke, dobojske, bijeljinske, zvorničke, trebinjske, goraždanske, sarajevske i travničke regije. Sarajevska regija uključuje i Istočno i Federalno Sarajevo. Značajno je da su povjerenje Panevropskom univerzitetu iz Banja Luke dali podjednako studenti iz oba entiteta i sve tri nacije u BiH. To pokazuje da mladi ljudi žele alternativu u svojim životima, koja je bazirana na autoritetu znanja i struke. Naši studenti slušaju "šta profesor govori", a ne "kako govori" tj. kojim dijalektom govori odn. iz kojeg je dijela BiH ili bivše Jugoslavije došao. Meni je izuzetno draga kada vidim da studenti, iz recimo Travnika, jednako prihvataju i cijene profesore koji dolaze iz Banja Luke, Beograda i Novog Sada, pa čak i iz Rusije, kao i profesore koji dolaze iz Federacije BiH, Hrvatske, Italije i Njemačke.

Dovodeći našim studentima cijenjene profesore iz cijele regije od kojih su neki i akademici i dajući im posve nova, savremena i drugačija znanja, motivišući ih za jedan kontinuiran i zahtjevan studijski rad, omogućili smo da ti mladi ljudi steknu "samopoštovanje" zasnovano na znanju, pregnućima i vlastitim rezultatima. Stoga nije čudno, da su studenti naši najbolji promotori i da su naši studenti bili naša najbolja odbrana prilikom pojedinih medijskih napada.

Alumni: Ko su profesori?

D. Uremović: Na univerzitetu je

angažovano u radnom odnosu sa punim i skraćenim radnim vremenom ukupno 41 nastavnik i saradnik od čega su 35 doktori nauka dok je 6 magistara sa izborom u zvanja viših asistenata.

Pored navedenih profesora i saradnika koji su u punom ili djelimičnom radnom odnosu na Pan-evropskom univerzitetu, angažovan je po ugovoru i respektabilan broj eminentnih nastavnika i saradnika u svojstvu gostujućih profesora. Ukupno je angažovano po tom osnovu 38 profesora. Neki od angažovanih profesora su i akademici.

Kada smo definisali našu "izjavu o misiji", kao dio projekta Univerziteta, zapisali smo da ćemo doprinjeti reintegraciji akademskog prostora bivše Jugoslavije, kroz ostvarivanje mobilnosti studenata i profesora i mislim da smo u tome uspjeli.

Naši profesori su kao uslov angažovanja morali prihvati drugačiji odnos prema nastavnom procesu i prema studentima. Nastavni proces je interaktivan, a ocjena koju student dobija mora da bude rezultat procjene njegovog ukupnog rada koji obuhvata ne samo ispit, već i ocjenu učešća studenata u praktičnim formama pedagoškog rada, koje profesor mora da primjeni prilikom obrade predmeta. To su npr. različite pedagoške radionice, odbrane seminarskih radova, analize studentskih eseja pisanih na temu iz predmeta, pravne klinike, analize studija slučaja i modelovanje rješenja itd. Ocjena obuhvata i aktivno učešće studenata u samom nastavnom procesu.

Profesori moraju da komuniciraju sa studentima i da umjesto paternalističkog odnosa uspostave odnos kooperacije i timskog rada u kojem je njihov autoritet baziran na znanju i prenošenju znanja, a poštovanje od strane studenata je stečeno na beneficijama znanja koje student dobija "družeći" se sa svojim profesorima.

Takođe, Panevropski univerzitet, kao princip svoje poslovne politike,

trajno ulaže u izgradnju sopstvenih kadrova, mladih magistranata i doktoranata. Univerzitet takođe podstiče, selektioniše i usmjerava najbolje studente za naučni rad, finansirajući i kofinansirajući izradu njihovih doktorskih radova u zemlji i u inostranstvu, izdavajući njihove naučne rade i promovišući te kadrove u akademска zvanja. Time Univerzitet ostvaruje svoju misiju vezanu za disemenaciju naučnog podmlatka i kontinuiranu supstituciju gostujućih profesora sa izvornim kadrovima samog Pan-evropskog univerziteta.

Alumni: Bolonja? Na koji način Bolonja funkcioniše na Univerzitetu?

D. Uremović: Bolonjski proces je ozbiljna reforma visokog obrazovanja za koju su se napredne zemlje Evrope opredjelile u želji da stvore jedinstven prostor evropskog visokog obrazovanja, koji će pri tom biti i kompetitivan, tj. konkurentan i "bolji" od američkog ili japanskog. Učenje odn. studiranje mora da bude fleksibilno tj. da obuhvati formalne i neformalne oblike učenja, mora da se proteže kroz čitav život, tzv. "life long learning" koncept i mora da se realizuje primjenom savremenih informacionih i telekomunikacionih tehnologija transparentno i kroz klasičan kontakt sa edukatorom, ali i kroz sistem "učenja na daljinu". Danas, mladi ljudi, kada jednom uđu u radni proces, ne mogu

mentaciju bolonjskog procesa u radu ustanove.

Alumni: U čemu se to ogleda?

D. Uremović: Uspostavljen je sistem visokog obrazovanja u dva ciklusa, gdje je prvi trogodišnji od 6 semestara, čiji je ishod "bachelor" diploma, sa mogućim nastavkom studija u 4. godini (8 semestara), čiji je ishod "specijalistička diploma" i drugim dvogodišnjim, odn. jednogodišnjim "master" studijem, čiji je ishod magisterska diploma.

Redefinisani su nastavni planovi i programi tako da su ciklusi projektovani da omoguće princip cjeloživotnog učenja, a obrazovni proces je dizajniran kao stepenasta spirala. Uvedeni su izborni predmeti koji čine 30 % programa, čime se studij individualizira i prilagođava potrebama studenata i njihovoj intelektualnoj i psihološkoj mjeri. Izborni i fakultativni predmeti omogućavaju u režimu tzv. intenzivnih studija sticanje druge tzv. "minor" diplome.

U metodologiji nastavnog procesa uspostavljena je "bolonjska metrika studija" sa 40-satnom radnom sedmicom studenta u okviru koje se uklapaju sve forme rada studenta od kontaktnih časova, vježbi i pedagoških radionica do individualnog rada, učenja i istraživanja izvora. Pri tom su nastavni programi skraćeni, redizajnirani i prilagođeni zahtjevima

"Bolonjske metrike studija" kada je u pitanju obim naučnih disciplina. Stoga je težište nastavnih programa prebačeno sa empirijskog na funkcionalno gradivo, pro-

grami su bazirani na modernim i naučno-relevantnim sadržajima, a težište je na sticanju pragmatičnih i upotrebnih znanja, ali i ovladavanju odgovarajućih vještina. U dizajniranju nastavnih planova primjenjen je interdisciplinarni pristup.

više da odvajaju formalno vrijeme na "sjedenje u klupama", već buduće obrazovanje dobijaju kroz kraće i neformalne pedagoške oblike i kroz sistem "učenja na daljinu".

Obzirom da je Univerzitet nastao kao projekt partnerstva nevladinog, akademskog i privatnog sektora, neopterećen prevaziđenim "akademskim obrazcima", uložen je odlučujući i ogroman trud u dizajniranje i imple-

mentaciju bolonjskog procesa u radu ustanove.

Navedeni procesi prilagođavanja nastavnih planova i programa uslovili su promjenu obima, sadržaja i funkcije udžbenika. Panevropski univerzitet

je uložio suštinski napor da obezbjedi i štampa odgovarajuće udžbenike za svoje studente. Registrovan je kao izdavačka kuća i po broju izdanja predstavlja trećeg izdavača u Republici Srbiji. U 2006. godini izданo je ukupno 30 udžbeničkih izdanja, a Univerzitet posjeduje vlastita izdanja za više od stotinu naučnih disciplina. To je postignuto tako što se cijelim nizom mjera naši profesori podstiču da "pišu". a Univerzitet se obavezuje da izda sve što napišu, pod uslovom da posjeduje potreban nivo naučne i stručne relevantnosti.

U potpunosti je uveden ECTS – sistem transfera i akumulacije kredit-bodova za sve oblike rada studenata, koji postaju uslov za vertikalnu prohodnost.

Na Univerzitetu se primjenjuje interaktivan rad sa studentima i rad u malim grupama, te alternativne pedagoške forme rada, što doprinosi velikoj motivaciji studenata, pri čemu se onemogućava kampanjski rad. Bolonjski proces podrazumjeva i promjene u načinu ocjenjivanja tj. evaluiranju znanja studenata, što je zahtjevan i težak proces. Akcenat je na pismenim i testovnim ispitima, a ocjena treba da predstavlja sumu svih izvora rada studenta.

Pravilnik o osiguranju kvaliteta obrazovnog procesa na Panevropskom univerzitetu APEIRON je dizajniran na bazi evropskih standarda, pri čemu pored evaluacije od strane eksperata i studenti vrše evaluaciju nastavnog procesa, nastavnika i ostalih elemenata organizacije i funkcije Univerziteta. Obezbeđena je odgovarajuća prisutnost studenata u organima Univerziteta. U Senatu Univerziteta su izabrani predstavnici studenata svih godina. Univerzitet je takođe uspostavljen i kao poslovni, inkubacioni i "career guidance" centar.

Da sumirano, Panevropski univerzitet u skladu sa Bolonjskim zahtjevima karakteriše "okrenutost prema studentu" tzv. „Student centered university”, za razliku od "predbolonjskih" visokoškolskih ustanova u kojima su u centru nastavnici tj. „Teacher centered university”. Univerzitet koncepcionali i samim imenom nastoji da obezbjedi promociju "evropske dimenzije" u visokom obrazovanju i os-

talih vrijednosti ujedinjene Europe.

Alumni: Kakve su šanse da student poslije školovanja na «Apeironu» nastavi školovanje u inostranstvu i da li Univerzitet planira saradnju sa inostranstvom?

D. Uremović: Mobilnost studenata i nastavnika je omogućena primjenom bolonjske metodologije u radu Univerziteta, uspostavljanjem bolonjske dokumentacione osnove sa izdavanjem dodatka diplomi, tzv. "Diploma supplement" i "Transcript of records" svakom studentu na engleskom jeziku i primjenom evropskih odn. američkih nastavnih planova i programa, čime se omogućava bezbolan nastavak studiranja i relevantnost diploma. U tom kontekstu naši studenti su produžavali studij u Beču i Gracu i uspješno aplicirali za odlazak u prekomorske zemlje kao npr. u Novi Zeland.

Univerzitet ima sklopljene sporazume o naučnoj, poslovnoj i akademskoj saradnji sa visokoškolskim ustanovama iz Srbije, Hrvatske, Italije i Njemačke. Sastavni dio tih sporazuma je i mogućnost produžetka studiranja naših studenata na tim ustanovama i izdavanje "kolaudiranih" diploma, ili tzv. "joint degree". Međutim, suštinsko pitanje mobilnosti studenata je odgovarajuće znanje jezika zemlje u kojoj se studira. Na primjer, na engleskom gov-

ornom području, eliminatori uslov je odgovarajući rezultat postignut na standardizovanim testovima TOEFL odn. IELTS, a za njemački to je TestDaF. Visoko znanje stranog jezika, potrebno da bi se studiralo u toj zemlji, nije lako postići. Drugo suštinsko pitanje je finansiranje studenata dok su na studiju u inostranstvu. Razlike u cijenama školarina i troškovi života u inostranstvu su ogromni. Panevropski univerzitet ne može da obezbjedi masovno stipendiranje studija u inostranstvu za naše studente, već će podsticati postdiplomske i doktorske studije. Moguće rješenje je u sistematskom radu na obezbjeđivanju inostranih stipendija putem "Centra za vođenje karijere", koji je osnovan na Univerzitetu i putem naših predstavnika u kancelarijama u Italiji i Njemačkoj.

Alumni: Kakva je šansa zapošlenja kadra koji vi školujete?

D. Uremović: Dvije trećine naših studenata već rade. Kod nas studiraju jer imaju mogućnost da u sistemu trogodišnjeg školovanja efikasno završe fakultet odn. da finaliziraju obrazovanje koje su prethodno stekli kroz više škole. Panevropski univerzitet, za razliku od javnih visokoškolskih ustanova, ne vrši diskriminaciju studenta obzirom na njihovo prethodno obrazovanje. Svim studentima koji imaju završene

Aconcagua-ARGENTINA

više škole u okviru naučnih oblasti za koje je Univerzitet matičan, omoćena je prohodnost i nastavak studiranja.

R e d o v n e studente, koji se upisuju nakon završene srednje škole i koji na Univerzitetu ostvaruju svoje akademsko obrazovanje, promovisat ćemo organizovano i sistematski putem "Centra za vođenje karijere" prema privatnom sektoru.

Jedan broj naših studenata koji su diplomirali na Panevropskom univerzitetu, pokrenuli su uspješan biznis i time praktično demonstrirali visok nivo i upotreblju vrijednost znanja i vještina koje su stekli. Svojevrsni "studij slučaja" je naš student gosp. Borivoje Jevđenić, koji je nakon diplomiranja pokrenuo vrlo uspješnu agenciju za marketing i PR i koji je učestvovao, bilo kao dio tima, ili kao autor odn. producent u čitavom nizu projekata od kojih su neki i strateški kulturni projekti u Republici Srpskoj. To je i tekući projekat Šekspirovog "Hamleta", koji je svojevrsna premjera i kulturni događaj za BiH i koji će se igrati u ambijentalnim prostorima širom BiH sa praizvedbom na banjalučkom Kastelu. Da napomenem da je gosp. Jevđenić produžio postdiplomski studij na Panevropskom univerzitetu.

I sam Panevropski univerzitet je relativno veliki poslodavac za svoje studente. Od 32 zaposlena radnika 14 su studenti samog Univerziteta.

Alumni: Na FSM (Fakultet sportskog menadžmenta) su sve poznata sportska imena BiH, zašto javnost ne piše o tome?

D. Uremović: Zašto? Pa, izgleda da je na ovim prostorima najveći grijeh "biti uspješan". Ali, šalu na stranu, mislim da ima više razloga. Mediji preferiraju objavljivanje "afera", jer pozitivni primjeri nemaju istu medi-

jsku težinu. Takođe, tu je i predrasuda da objavljivanje pozitivnih primjera o privatnim ustanovama, predstav-

timskog rada i seminar o obrazovanju za demokratiju. Naši studenti su učestvovali na NATO seminarima u

lja svojevrsnu reklamu. Vjerovatno i novinari dijele opštu percepciju javnosti da su privatne visokoškolske ustanove "komercijalizovane" i "kriminogene", te izbjegavaju pisati o suprotnim primjerima.

Ali, mi smo, na primjer, ponosni na naše studente Fakulteta sportskog menadžmenta, koji su na najvišem vrhu Latinske Amerike "Akronagvi" u Argentini na nadmorskoj visini od 6959 metara istakli zastavu i grb Fakulteta. No, mi ćemo se kroz sportske rezultate naših studenata, trenera i menadžera izboriti za prisutnost u javnosti.

Alumni: Studentima nudite razne seminare, sekcije, kurseve... kako su oni prihvaćeni kod studenata?

D. Uremović: Izvrsno. Mi obezbjeđujemo jedan broj stranih profesora, koji drže pojedinačna predavanja, odn. blokove predavanja, cijele seminare odn. cijele predmete na stranom jeziku. Radi se o atraktivnim temama, kao npr. teme iz geopolitike i globalizacije koje drži naš saradnik magistar Bernd Papenkort, koji je penzionisani NATO štabski general i voditelj je prestižne visokoškolske ustanove Oxford Leadership Academy za Jugoistočnu Evropu, ili kurs iz "Holističkog menadžmenta" koji drži ugledni profesor Dario Andretta iz Rima. Sa Beogradskom otvorenom školom smo obezbjedili seminar iz

Banjoj Luci i Briselu.

Studentima smo obezbjedili čitav niz seminara u oblasti informacionih tehnologija, kao npr. seminare iz kompjuterske grafike, digitalne fotografije, grafičkog preloma štampanih medija (DTP), sticanje ECDL certifikata, a takođe i mogućnost sticanja Microsoft, Cisco i Adobe certifikata.

Postoji mali problem sa seminarima ili izbornim predmetima koji se drže na stranim jezicima jer je broj studenata koji mogu uspješno da savladaju te kurseve ipak ograničen. Iz iskustva mogu da kažem da studenti prve godine u velikoj mjeri nisu dorasli seminarima odn. kursevima koji se drže na stranim jezicima.

Alumni: Da li mislite da će se i dalje privatni fakulteti osporavati i negirati, ili će se malo opuštenije i prihvativljivije gledati na to?

D. Uremović: Nakon završetka procesa akreditacije, koji je u toku u Republici Srpskoj za sve visokoškolske ustanove, mislim da će se stanje ipak stabilizovati. Dijelim mišljenje ministra Kasipovića da se u oblasti obrazovanja mora izvršiti selekcija po osnovu kvaliteta.

Mi, kao avangarda, često smo trpili određene udare i zbog same činjenice da smo prebrzo išli naprijed i bili veoma efikasni. Vjerovatno i zato što smo bili politički i nacionalno neutralni i transparentni, što

među svojim osnivačima imamo i strane (njemačke) organizacije odn. državljane, te što smo jedina visokoškolska ustanova, koja ima sudsку registraciju u oba entiteta. Sve je to izazivalo i određena nerazumjevanja, jer se radi o sistemu koji je radikalno drugačiji u odnosu na tradicionalni visokoškolski sistem u BiH, ali smo svojim radom vjerovatno ugrozili i određene pozicije.

Evo primjera. Panevropski univerzitet je proklamovao i ostvario planiranu prolaznost studenata od 80 %, ne čineći kompromise kada je u pitanju kritična masa znanja koju studenti preuzimaju. Efikasnost i prolaznost naših studenata je na nivou prolaznosti u zapadnim zemaljama. Ta činjenica normalno izaziva protivrječne reakcije kod javnih visokoškolskih ustanova, jer je prolaznost na javnim ustanovama višestruko manja. Tu se na najbolji

način vidi prednosti i efikasnost bolonjskog načina studiranja, ali i efikasnost privatnog sektora u odnosu na javni.

Alumni: Šta mislite da treba promjeniti u pogledu privatnog visokog obrazovanja?

D. Uremović: Privatno visoko obrazovanje se ne smije ukidati dekretima, niti mjerama, kojima se na mala vrata uvodi diskriminacija u pogledu uslova, u odnosu na javne visokoškolske ustanove. Uslovi osnivanja, rada i poslovanja moraju biti jednaki za sve. Sistem bez konkuren-cije, baziran na monopolu, osuđen je na stagnaciju i propadanje. Privatno visokoškolsko obrazovanje ima istorijsku misiju u BiH, kao svojevrsni korektiv konkuren-cije. Selekcija je svakako nužna, ali se mora vršiti na tržišnim principima i sistemom kontrole kvaliteta.

Uostalom, svako obrazovanje ima svoju cijenu. Državno obrazovanje se alimentira od poreskih obveznika, te je stoga prvidno nevidljivo, ali to ne znači da zbog nefikasnosti treba da

se dozvoli "stravično" trošenje materijalnih i ljudskih resursa. Školarina kod privatnih visokoškolskih ustanova je objektivna i vidljiva. Činjenica je međutim, da studenti ipak plate "školarinu" u istom ili čak većem iznosu i na javnim ustanovama, ali kroz čitav niz vaninstitucionalnih kanala odn. neposrednom prinudom. Na kraju krajeva, studij koji recimo traje 8 godina, takođe ima svoju cijenu, ne samo za budžet, već i za studente. Stoga je pitanje ostvarivanja reforme, a ne sukob "javnog" i "privatnog" sektora, u stvari ključno pitanje visokog školstva.

Mislim da je budućnost oba segmenta visokoškolskog obrazovanja "privatnog" i "javnog" u realizaciji integralnog tržišta u toj društvenoj djelatnosti. Tržište je civilizacijsko dostignuće savremenog građanskog društva. Samo integralno tržište koje podrazumjeva konkuren-ciju nastavnih programa i planova, tržište rada za akademsko osoblje, tržišnu verifikaciju efikasnosti, organizaci-je i pozicije svake visokoškolske ustanove prema tržišnoj poziciji diplome koju izdaje, može da "uozbilji" i "izlječi" čitav sistem. Sve druge mjere su palijativne. RS i BiH treba da djeluju samo kao korektivni faktor za visokoškolske ustanove od posebnog društvenog interesa.

Alumni: Poruka mladim ljudima u RS i BiH?

D. Uremović: Kad smo započeli projekat koledža naši motivi nisu bili samo lukrativne prirode. Projekat je bio sam po sebi izazov, jer se činilo da je uvođenje modela savremenog američkog koledža i reformskog evropskog univerziteta udaljeno za svjetlosnu godinu od bosansko-hercegovačke stvarnosti. Motivisala nas je nasušna potreba da se mladoj generaciji u BiH pruži alternativa. Motivi studiranja, učenja i sticanja humanog i poslovног kapitala kroz težak i uporan rad su devalvirani ratnim i poratnim nasleđem. Čini se da je lakše špekulisati, ili otici u inostranstvo. Imati diplomu je gotovo postalo kontraindikacija uspjehu.

Mi mislimo da su mladi ljudi u BiH jednako talentovani kao i mladi ljudi bilo gdje u Evropi ili Americi. Zašto onda ne bi mogli da postignu američke ili evropske domete u obrazovanju, zašto diplome ne bi mogle da budu nostrifikovane, zašto mladi ljudi ne bi vidjeli svoju budućnost u svojoj zemlji?

Svoju misiju smo odredili u obrazovanju budućih lidera sposobnih da kreiraju održivu društvenu, ekonomsku i političku zajednicu, te da se suoče sa svojim ekonomskim i političkim okruženjem i izazovima budućnosti.

Moja lična moralna satisfakcija je kada vidim koliko talentovanih i svestranih mladih ljudi dolazi na naš Univerzitet, i kada vidim da smo ih motivisali i da tako kažem "napalili" za sticanje znanja, kada vidim svu tu užurbanost, nadu i sjaj u očima. Vjerujte, to nas je održalo i pored Scila i Haribdi, koje smo morali da savladamo.

Strategija reforme obrazovanja primaran cilj BiH

Zbog dominacije politike nad obrazovnim sektorom u BiH, koherentnost, kvalitet i standardi obrazovanja trpe posljedice.

Student novinar: MIRJANA Grubiša

Misija OEBS-a u Bosni i Hercegovini aktivno se angažovala u radu na reformi obrazovanja u BiH još od jula 2002. godine, kada je na zahtjev visokog predstavnika i prema odluci Stalnog savjeta OEBS-a. Misija preuzeila odgovornost za koordinaciju rada i doprinos međunarodne zajednice obrazovnog sektora u Bosni i Hercegovini.

Zbog dominacije politike nad obrazovnim sektorom u BiH, koherentnost, kvalitet i standardi obrazovanja trpe posljedice. Mladi ljudi po završetku studija nisu dovoljno ospozobljeni, kako bi mogli uspješno odgovoriti izazovima stvarnog svijeta.

Ocenjuje se da je 92000 mladih ljudi napustilo BiH, u periodu od 1996. do 2006. godine, a prema sprovedenoj anketi, skoro četvrtina mladih ljudi želi napustiti BiH. Radi toga BiH mora reformu o obrazovanju shvatiti kao svoj prioritet. Mladi ljudi trebaju biti sigurni da će dobiti kvalitetno

obrazovanje potrebno za budućnost, bez obzira na njihov status i gdje žive u BiH.

Nakon što je izrađena Strategija reforme obrazovanja, jedan od primarnih ciljeva Misije OEBS-a bio je da se postara da svi napor budu što bolje usmjereni i koordinirani. Reforma obrazovanja ogroman je poduhvat, u kome je angažованo na stotine domaćih stručnjaka za obrazovanje, predstavnika vlasti i nevladinih organizacija, kao i međunarodnih organizacija.

Ključne oblasti reforme obrazovanja

Primarni cilj programa obrazovanja je da se podstaknu organi vlasti u BiH, i da im se pomogne u ispunjavanju dužnosti i obaveza koje su preuzeli obećanjem da će izvršiti reformu sistema obrazovanja, kao i da krajnji rezultat ovih obećanja bude dostupno, prihvatljivo i efektivno

obrazovanje za sve. Ovaj program takođe je usmjeren na izradu čvrste zakonske osnove, koja će dovesti do izgradnje funkcionalnog sistema obrazovanja u cijeloj BiH, zatim na osiguranje pristupa obrazovanja bez diskriminacije, na podsticanje iznalaženja trajnih rješenja i višestrukog gledišta kada je riječ o «nacionalnoj grupi predmeta», na suprostavljanje daljnoj politizaciji obrazovanja i na traganje za ekonomičnjim i privlačnjim rukovođenjem u obrazovanju.

Program obrazovanja trenutno se zasniva na četiri sledeća prioriteta:

- Koordinaciji/političkoj podršci reformi kada se ukaže potreba
- Zakonskoj regulativi
- Pristupu školovanja i ne diskriminaciji
- Učešću građana u procesu reforme obrazovanja (Udruženja roditelja i profesora, vijeća učenika, studentske unije)

Reformom obrazovanja podstiću se sve ostale reforme koje je neophodno sprovesti u entitetima i BiH i obrazovanje je definitivno oblast u kojoj BiH ne može sebi priuštiti daljnja odlaganja.

Bolonjski process

Reforma uključuje uvođenje kreditnog sistema

Zemlje potpisnice Bolonjskog procesa obavezuju se da usklade svoj visokoškolski sistem s Evropskim sistemom visokog obrazovanja.

Student novinar: LJILJANA Kukavica

Bolonjski proces predstavlja najvažniji i najrasprostranjeniji proces sprovođenja reformi u visokoškolskom obrazovanju u Evropi, koja se opredijelila za stvaranje jedinstvenog prostora visokog obrazovanja (European Higher Education Area), kao odgovor na sveopši proces globalizacije i tehnološkog razvoja, u kojem će biti omogućena akademска i studentska mobilnost kao i prepoznavanje diploma. Zemlje potpisnice Bolonjskog procesa obavezuju se da usklade svoj visokoškolski sistem s Evropskim sistemom visokog obrazovanja, prvenstveno kroz:

- 1) uvođenje lako prepoznatljivih i usporedivih akademskih i stručnih stepena (magistar / doktor nauka) kao i dodatka diplomi (Supplement),

s tekstualnim opisom položenih predmeta, a što omogućuje konkretni opis postignutog stepena znanja pri zapošljavanju i međunarodnoj konkurentnosti.

- 2) prihvatanje jedinstvenog sistema tri ciklusa studiranja:

- dodiplomskog
- diplomskog
- doktorski studij

- 3) uvođenje Evropskog sistema prenosa bodova (ECTS bodova) koji omogućuje priznavanje rezultata akademskog rada studenta na evropskim univerzitetima upotrebom opšte prihvaćenih mera: bodova i ocjena. ECTS bodovi se dodjeljuju prema jednostavnom kriteriju pa je normalno radno opterećenje studenta tokom akademske godine 60 ECTS bodova, što drugim riječima znači da svojim studentskim angažmanom

(polaganjem predmeta/kolegija) trebaju sveukupno skupiti godišnje 60 bodova da bi mogli upisati iduću godinu. Pojedinim predmetima/kolegijima broj ECTS bodova se dodjeljuje na temelju više pokazatelja u ukupnom radu studenta: od prisustvovanja nastavi, samostalnoga rada (seminari / radovi i sl.), pripreme za nastavu i učenje, izrade projekta i slično.

Šta je Bolonjska deklaracija?

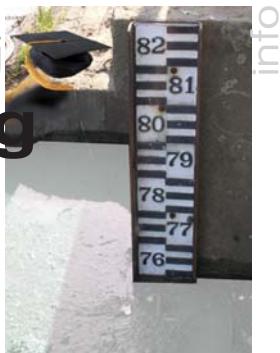
U cilju stvaranja Evropske zone visokog obrazovanja (EHEA – European Higher Education Area), evropski ministri obrazovanja su 1999. godine potpisali Bolonjsku deklaraciju kao temeljni akt reforme visokog obrazovanja u Evropi. Reforma uključuje uvođenje kreditnog sistema bodovanja, modernizaciju nastavnih planova i programa, modernizaciju metoda predavanja i održavanja vježbi, uvođenje osiguravanja kvalitete i ostale promjene. Prema Bolonjskoj deklaraciji, studenti postaju aktivni učesnici u nastavnom procesu.

Šta studenti dobijaju usvajanjem Bolonjske deklaracije?

Studenti su na prvom mjestu! Bolonjski proces nalaže da studenti i profesori postanu saradnici u nastavnom procesu. Studenti svojim aktivnim učešćem u procesu reformi mogu omogućiti da do 2010. godine svi studenti širom Evrope imaju uporedive studije i diplome, koji će biti jednako verifikovani u bilo kojem dijelu Evropske zone visokog obrazovanja.

Visoko obrazovanje na niskom nivu u Republici Srpskoj Profesori ističu da su tu zbog studenata – ZAŠTO?!

Čovjek je prvo čovjek, prije nego što postane advokat ili ljekar ili trgovac ili proizvođač, i ako učinite da bude sposoban i razborit čovjek, on će sam učiniti da bude sposoban i razborit advokat ili ljekar.

Student: LANA Vukčević - Stav

Iako kod nas vlada mišljenje da je Bolonjski proces „spas“ za naše visoko obrazovanje, u „malo“ razvijenijim zemljama vlada drugačije mišljenje: cilj procesa je da se evropski univerziteti učine konkurentnim američkim univerzitetima.

Međutim, čak i kada bi usvojili sve njihove modele, naše visoko obrazovanje ne bi bilo na nivou njihovog. Zašto? Po meni, jedan od ključnih razloga je taj, što smo prestali biti ljudi. Čini mi se da su svi zaboravili ko su, šta su, koja im je uloga. Često se može čuti od profesora da su oni tu zbog nas - studenata, a ne studenti zbog profesora. Trebali bi dobro razmislisti o tome, kada to izgovore. Profesori, kao i studenti, su zaboravili da su oni tu da nas nauče, a mi - studenti da učimo.

Kao što je John Stuart Mill rekao u svom pristupnom govoru u svojstvu rektora Univerziteta St. Andrews u Škotskoj, 1867. godine: „Čovjek je prvo čovjek, prije nego što postane advokat ili ljekar ili trgovac ili proizvođač, i ako učinite da bude sposoban i razborit čovjek, on će sam učiniti da bude sposoban i razborit advokat ili ljekar“.

Uporedimo naš način studiranja, iako je ogromna razlika na javnim i privatnim fakultetima, sa načinima studiranja na poznatim evropskim i američkim fakultetima i univerzitetima.

Jedan od primjera je Oxford, na kome je zadržan mentorski način obrazovanja. Iskustvo jednog od njihovih studenata je „malo“ drugačije od našeg. Ispite polaže dva puta u toku svog trogodišnjeg školovanja, prvi put na kraju prve godine i drugi put na kraju studija. Tokom svakog od tri semestra, koji traju po osam sedmica svake godine, on posjećuje predavanja, možda se bavi jednim predmetom i piše dvanaest eseja, o kojima onda razgovara lično, sa svojim mentorom.

Na američkim koledžima i univerzitetima uobičajeno je da studenti polažu ispite iz predmeta humanističkih nauka, društvenih i prirodnih nauka, uključujući i

matematiku, kako bi diplomirali. Studentima je dozvoljeno da prve dvije godine „ispribavaju“ različite nastavne predmete. Obično se ne moraju izjasniti o „glavnom predmetu studiranja“, dok ne upišu treću, od četiri godine dodiplomskega studija.

Da li se ovi primjeri uklapaju u Bolonjski proces?

Posebnu pažnju treba obratiti na to koliko su predavači i njihov način izlaganja kvalitetni. Da li je dobro da predavači budu profesori koji čitav svoj radni vijek provedu na fakultetu i imaju malo ili nimalo prakse, predaju zastarjelo gradivo, pišu stručne radove tako što prepisuju iz knjiga drugih kolega, itd? Koliko profesori redovno obavljaju praksu i iskustva prenose na studente?

Časopis *Wall Street Journal* je Joschku Fischeru, njemačkog ministra vanjskih poslova od 1998. do 2005. godine, opisao kao „čovjeka koji nije završio ni srednju školu, a proveo je veći dio života boreći se protiv američke vanjske politike“. Iako nema niti jednu diplomu, gostujući je predavač iz oblasti *Društvenih i međunarodnih poslova*, na jednom od vodećih američkih univerziteta, Princeton-u. Studenti *Princeton-a*, nesumnjivo imaju veliku korist od takvog predavača.

Po onome šta Zakon o visokom obrazovanju predviđa, ukoliko „gospodin Fischer“ dođe u našu državu, neće imati šanse ni da pride fakultetu, a studenti će i dalje biti uskraćeni za kvalitetne predavače.

«Dijete i adolescent trebaju učiti, ne da bi postali stručnjaci, već da bi se obrazovali...», kaže Henri L. Marrou, u svojoj knjizi *Istorijska obrazovanja u antičkom dobu*.

Obrazovanje stub napretka

Znanje je visokospecijalizovan proizvod savremene nauke

Obrazovana ličnost - zahtjev i moto savremenog društva

Student novinar: LJILJANA Kukavica

Obrazovanje ima centralno mjesto u svim planovima razvoja u postindustrijskom društvu.

Sadaje potrebno obrazovanje koje pruža korisna, primjenljiva i praktična znanja u širem krugu građana.

Savremeno obrazovanje provodi aktivno znanje ,ono nije samo opismenjavanje, nije usmeravanje ka poželjnom ponašanju, već instrument razvoja sposobnosti, talenata i ambicija svakog pojedina i cijele zajednice.

Danas se formira i razvija takozvano 'globalno znanje' kao skup mnoštva pojedinačnih znanja i vještina.

Savremena tehnička dostignuća, tehnološki procesi, menadžment, marketing, informacije i mediji imaju jedinstven sistem pravila i standardizovanih znanja, koja se prenose i usvajaju na isti način svuda u svijetu, ne zavise od karaktera nacionalnih država, socialnog i kulturnog obilježja i slično.

Globalna znanja su neophodna da bi se čovjek lakše snašao, prilagodio, razumio i učestvovao u savremenim globalnim procesima, ali da bi, sa istom odlučnošću, znanjem i razumjevanjem odgovorio i na suprotne izazove danas kao što su terorizam, kriminal i etnički sukobi.

Obrazovana ličnost je zahtjev i moto savremenog društva. To društvo se temelji na znanju 'spojiti svijet intelektualaca i menadžera to je zahtev i zadatok postindustrijskog društva', istakao je Piter Draker 1997 godine.

Obrazovanje je povezano sa znanjem kao osnovnim resursom moderne privrede, ekonomskog i svakog drugog razvoja.

Da bi BiH bila u trendu i u igri sa drugim narodima potrebno je da se njeguju i prenose stara i razvijaju nova znanja i naučna dostignuća, a da bi se to postiglo u visokom obrazovanju potrebno je mnogo truda jer to nije ni malo lako, ali je nemovnost.

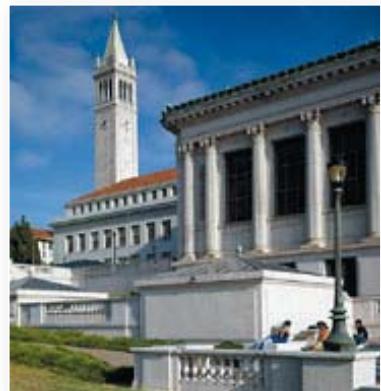

Univerzitet Kalifornija

Predavanja putem interneta

Student novinar: MILE Panjak

Univerzitet Berkeley je jedna od najkvalitetnijih i najpoznatijih visokoškolskih ustanova na svijetu. Poznato je da studentima koji završe ovaj Univerzitet slijedi odlična karijera.

Poznati i čuveni Univerzitet Kalifornija (University of California), poznatiji pod imenom Berkeley, odlučio je da omogući svim zainteresovanim da putem interneta besplatno pogledaju brojna predavanja njegovih poznatih profesora.

Univerzitet Berkeley je jedna od najkvalitetnijih i najpoznatijih

visokoškolskih ustanova na svijetu. Poznato je da studentima koji završe ovaj Univerzitet slijedi odlična karijera. Da tradicija i modernizacija mogu zajedno pokazao je upravo ovaj Univerzitet. Berkeley je u skladu sa popularnim trendovima, odlučio da omogući zainteresovanim da pogledaju predavanja kojima prisutvuju njegovi studenti. Dovoljno je

da odete na internet, ukucate <http://webcast.berkeley.edu/courses.php>, odaberete neki od dostupnih predmeta i na neki način naći ćete se na predavanjima, koja se odvijaju na Berkeley-u. Sva dostupna predavanja se mogu pogledati u video ili MP3 formatu i potpuno su besplatna. Sve ostalo u vezi ovog Univerziteta možete pronaći <http://www.berkeley.edu/>.

Republiku Srpsku očekuje intenzivan investicioni ciklus

Međunarodna konferencija Banjalučke berze- Banja Vrućica, 17. i 18. maj 2007

Prisustvo 400 učesnika iz bivših jugoslovenskih republika kao i predstavnici tržišta kapitala iz Grčke Poljske i Austrije.

Student novinar: NINA Uremović

UBanji Vrućici kod Teslića, 17. i 18. maja predstavnici Banjalučke berze organizovali su drugu međunarodnu konferenciju pod nazivom "Investicioni fondovi na tržištu kapitala". Ovoj dvodnevnoj konferenciji prisustvovalo je oko 400 učesnika iz bivših jugoslovenskih republika kao i predstavnici tržišta kapitala iz Grčke Poljske i Austrije.

Obraćajući se prisutnim ministar finansija RS, Aleksandar Džombić

rekao je da Republiku Srpsku u narednom periodu očekuje intenzivan investicioni ciklus. Predstavnici Banjalučke berze na ovom skupu izrazili su očekivanja da će se na tržištu kapitala Srpske u budućnosti pojaviti veći broj investitora jer je povećanje investicija interes BiH u vezi s približavanjem evropskim integracionim procesima.

Na ovoj konferenciji učesnici su prezentovali veliki broj tema o iskustvima u svojim sredinama, a

RS posebno je istakla značaj teme o reformi penziskog sistema koji bi trebao da počne početkom naredne godine.

Cilj Druge međunarodne konferencije Banjalučke berze o temi "Investicioni fondovi na tržištu kapitala" bio je da se predstavnici tržišta kapitala RS i BiH kao i cijelokupna javnost upoznaju sa iskustvima na tržištu kapitala zemalja u okruženju, te da se na ovaj način utiče na pokretanje značajnih reformskih procesa u Srbkoj i BiH.

Sajam Visokog obrazovanja u Banjluci

Svi fakulteti upućeni su na najviše etičke standarde i integrativnosti.

Student novinar: MIRJANA Grubiša

U Banjaluci je održan sajam visokog obrazovanja, koji je trajao od 9. do 11. maja 2007. godine. Pokrovitelj sajma bili su Vlada Republike Srpske i Ministarstvo prosvjete i kulture. Na ovom sajmu predstavili su se univerziteti iz Banjaluke i Istočnog Sarajeva, kao i privatni banjalučki Panevropski Univerzitet "Apeiron", te ostali privatni fakulteti iz RS, kako bi prezentovali planove i programe za školsku 2007/2008 godinu.

Svi oni bazirani su na tome da će studentima dati mogućnost da kroz saradnju sa istaknutim univerzitskim profesorima i stručnjacima osim znanja steknu i vrijednosne suđove, razviju vještine i intelektualne sposobnosti potrebne za kritičko razmišljanje i donošenje odluka. Svi fakulteti upućeni su na najviše etičke standarde i integrativnosti.

Budući studenti na ovom sajmu

mogli su steći saznanja o studijskom programu, organizaciji i kvalitetu nastavnog procesa, te dobiti obaveštenja o uslovima i načinu upisa kao i druge informacije neophodne za donošenje pravilne odluke o izboru studija.

Poruka svim mladim ljudima koji su završili srednju školu je, da je pred njima život u kojem obrazovanje nudi bolje šanse. Nadamo se da će ovaj sajam postati tradicija, koja će se održavati svake godine i da će u našoj zemlji biti što više mladih obrazovanih i uspješnih ljudi.

Profesor Michael Palmiotto posjetio Panevropski Univerzitet Apeiron

Poboljšana cirkulacija između javnih i privatnih fakulteta

Prvi plan su stavljeni interesi studenata, koji su nekoliko poslednjih godina bili zanemareni.

Nakon održanih predavanja na Pravnom fakultetu u Kragujevcu, profesor Michael Palmiotto, sa Wichita State University, Kansas, je 15. maja 2007. godine, posjetio Panevropski Univerzitet Apeiron. Prof. dr Michael Palmiotto je profesor na predmetu Criminal Justice, a trenutno radi kao istraživač na Wichita Crime Commission.

Na Fakultetu pravnih nauka univerziteta "Apeiron" je održano predavanje na temu: "Pravni sistem u SAD, sa akcentom na sudski sistem". U okviru predavanja, profesor se osvrnuo i na federalizam u SAD-u i precedentno pravo.

Tema je zainteresovala veliki broj studenata. Ono što treba posebno istaći, je to da su predavanju prisu-

stvovali i studenti Pravne klinike Pravnog fakulteta Univerziteta u Banjaluci.

Samo predavanje, indirektno, je uticalo i na rješavanje problema odnos javnih i privatnih fakulteta.

Važnost uspostavljanja saradnje između fakulteta, bilo javnih ili privatnih, je prepoznao i Panevropski univerzitet "Apeiron". Kao i do sada, "Apeiron" je stavio studente na prvo mjesto. Ne gledajući sa kojih fakulteta studenti dolaze, ponudio im je kvalitetno predavanje, a studenti su

prepoznali interes i ponudu prihvatali.

Način na koji je započeta saradnja između Pravnog fakulteta Univerziteta u Banjaluci i Fakulteta pravnih nauka Panevropskog univerziteta "Apeiron" je za svaku pohvalu. U prvi plan su stavljeni interesi studenata, koji su nekoliko poslednjih godina bili zanemareni.

U budućnosti Apeiron će organizovati zajednička predavanja, seminare i druge vidove edukacije, kako bi se cirkulacija između fakulteta poboljšala.

"HOLISTIČKI MENADŽMENT" na Univerzitetu "Apeiron"

Predavanje održano na engleskom jeziku što pokazuje da su studenti "Apeirona" edukovani da mogu kvalitetno pratiti nastavu na stranim jezicima.

Student novinar: MIRJANA Kuzmanović

Pna Univerzitetu "Apeiron" u Banjaluci održan je seminar na temu "Holistički menadžment" za studente ove visokoškolske ustanove. Seminar je trajao od 21. maja do 01. juna, a predavač je bio prof. dr Dario Andretta iz Rima. Predavanje je održavano na engleskom jeziku što je pokazalo da su studenti "Apeirona" edukovani da mogu kvalitetno pratiti nastavu na stranim jezicima. Nakon završenog seminara studenti koji su uspješno odslušali predavanja prof. Andretta dobili su 5 ECTS kredit bodova, koji su im upisani u index, te ulaze u fond kredit bodova za tekuću školsku godinu.

Teme profesora Andreta, koji je rektor i predsjednik "LUMUCI – Libera Universitas Multidisciplinare Umanitaria per la Cultura Internazionale" – Orvieto (TR), Italy sa didaktičkim sjedištem u Rimu bile su veoma raznovrsne. Između ostalog studenti su slušali o značaju Holističkih naučnih metoda, kibernetičkom sistemu, menadžmentu prirodnih nauka, energetskim principima i ekonomiji, te politici i religiji, kao i o novoj sociološkoj teoriji holističke, integrisane i etičke ekonomije.

Dr Dario Andretta iz Rima profesor je i na politehničkom univerzitetu u Torinu na predmetu "Assessment and Management of Risk at Work for Energy and Mechanical Engineering", doktorirao je geološke nauke na Univerzitetu u Rimu. Autor je preko stotinu naučnih radova.

lumuci.org

Mišljenje je da je korisnik LINUX-a crni haker ili programer

GNU/Linux

Profesor Starčević: "To su najpouzdaniji operativni sistemi na svijetu"

student novinar: DUŠAN Stranatić

U studentskom časopisu "ALUMNI" odvojili smo mjesa i za računare. U ovom broju biće govora o GNU/Linux operativnim sistemima.

Zašto o GNU/Linux operativnim sistemima? Iz prostog razloga što je sve više korisnika ovog slobodnog operativnog sistema, smatram da je vrlo bitno da vas upoznam sa nekim osnovama koje će biti objavljene u nastavcima ovog časopisa.

U narodu vlada mišljenje da je korisnik Linux-a tamo nekakav crni haker ili programer. Pokušaću da vam dokažem da to mišljenje nema osnovu i da čak i vi možete koristiti Linux bez ikakvih poteškoća. Već dugo vremena GNU/Linux ima i grafičko okruženje, a danas je to toliko usavršeno da je vizuelna razlika između Windows i Linux OS-a veoma mala. Takođe se na većini distribucija koriste alati, pomoću kojih je moguće instalirati program jednostavnim klikom miša, tako da nema potrebe za strahovanjem od instaliranja programa iz terminala kucanjem komandi.

Da naglasim najbitnije: GNU/Linux, osim što je stabilan, siguran, slobodan (u smislu da ga slobodno možete kopirati, mijenjati i distribuisati) i besplatan je.

Kada govorim o istoriji i nastanku GNU/Linux OS-a ne mogu a da ne spomenem Unix.

Profesor univerziteta "Apeiron" D. Starčević je na predavanjima pitao zašto je Unix toliko superiorniji u odnosu na druge operativne sisteme. Rekli smo gotovo sve: "da je stabilan, pogodan za izvršavanje velikog broja različitih aplikacija, da radi sa više korisnika istovremeno,...", ali profesor nije bio zadovoljan datim odgovorom. Očekivao je da će

neko reći, ali nikо se nije sjetio. "To su najpouzdaniji operativni sistemi na svijetu". I

zaista, to je najveća prednost Unix-olikih operativnih sistema.

60-ih godina prošlog vijeka veliki umovi iz raznih kompanija su se okupili oko jednog projekta, koji je imao za zadatak razvijanje savršenog operativnog sistema - Multiks. Bio je to ogroman projekt, ali i ogroman promašaj. Multiks je bio sistem koji je radio sve, sve je savršeno funkcionalo, ali je sve resurse trošio na sebe i uopšte se nije obazirao na spoljašnji svijet - korisnika.

Početkom 1969 Bell Labs je prestao da radi na razvoju preskupog sistema Multiks. Iste godine Kenet Thompson je napisao kompjutersku igru Space Travel, prvo na Multiks, a zatim na GEC operativnom sistemu. To je bila simulacija kretanja osnovnih tijela Solarnog sistema, sa igračem koji je upravljao brodom, posmatrao opšti izgled solarnog sistema i pokušavao da sleti na planete i njihove mjesecce. Kako igra nije bila zabavna na GE kompjuterima, jer su performanse bile slabe a i koštalo je kao svetog Petra maslo, Thompson je uz pomoć Denis Ritchie-a napisao igru za PDP-7. Kada je video koje su bile prednosti PDP-7 računara, Thompson nije mogao odoljeti usavršavanju igre, počeo je sa implementiranjem fajl sistema koji je ranije bio dizajnirao, dodavanjem procesa, jednostavnih fajl komandi (cp, mv) i komandnog prevodioca koga je nazvao shell (školjka). Kasnije su na predlog Brian Kernighan-a taj sistem nazvali Unix. Nakon toga je kompletan sistem uz pomoć Ritchi-a napisan u C programskom jeziku kako, bi se izvršavao na novom PDP-11 računaru. Izvorni kod Unix-a je bio slobodno distribuiran među akademskim ustanovama, čime je omogućeno nje-

Fondation)

koju je pokrenuo Richard Stallman počeo je da piše svoj operativni sistem koji će kasnije nazvati Linux. Nije ni sanjao da će njegovo djelo promijeniti svijet računarstva.

Nakon korekcija i prilagođavanja GNU softvera sa Linux kernelom dobila se funkcionalna cjelina - GNU/Linux operativni sistem koji je vremenom evoluirao u sistem koji danas koristimo.

To je kompletan operativni sistem uz koga se pored samog OS-a isporučuje i veliki broj aplikacija, koje omogućavaju potpunu primjenu računara.

GNU ideja je dovela do situacije koju danas imamo - sloboda da izaberemo i slobodno koristimo programe na našim računarima.

Da naglasim najbitnije: GNU/Linux, osim što je stabilan, siguran, slobodan (u smislu da ga slobodno možete kopirati, mijenjati i distribuisati) i besplatan je.

Korisne adrese:

<https://shipit.ubuntu.com/>
<http://www.ubuntu-rs.org/shareit>
<http://www.ubuntu-bl.org/shareit>

na ove tri adrese mozete besplatno naruciti Ubuntu CD/DVD

<http://www.gnu.org>
<http://www.fsn.org>
<http://www.linux.com>
<http://distrowatch.com/>
<http://fedoraproject.org/>
<http://www.linuxserbia.com/>

Ovo bi bio mali uvod u GNU/Linux svijet. Do sledećeg broja nabavite Ubuntu GNU/Linux CD/DVD pa će vam objasnitи kako da ga instalirate i podešite za rad.

govo usavršavanje.

Prvi bitniji program napisan za Unix je bio roff (1970), tekst editor nastao iz potrebe za pisanjem i uređivanjem teksta, a inspirisan programom runoff koji je ranije bio napisan za CTSS OS. Nakon toga je krenulo usavršavanje Unix-a.

Toliko o Unix-u, a šta znači **GNU**?

Do 1980. godine gotovo da

nije bilo slobodnog softvera. Programi su bili vlasnički, što je ograničavalo slobodu korisnika da saraduju i dijele programe. Naizgled banalan problem sa štampačem, koji je imao Richard M. Stallman pokazao je da su softverske slobode neophodan preduslov za stvaranje kvalitetnog i pouzdanog softvera. Usled etičkih neslaganja sa principima koji su vladali u MIT-u gdje je radio, odlučio je napustiti posao i posvetiti se GNU projektu.

Nadolazeće realizacije distribucija:

Jun:

- 01-06-2007: Parsix GNU/Linux 0.90 TEST-3
- 07-06-2007: Ubuntu 7.10 Alpha 1
- 15-06-2007: Parsix GNU/Linux 0.90
- 28-06-2007: Ubuntu 7.10 Alpha 2

Juli:

- 19-07-2007: Ubuntu 7.10 Alpha 3
- 27-07-2007: Frugalware Linux 0.7pre2

GNU projekat je pokrenuo 1983. godine sa ciljem stvaranja slobodnog operativnog sistema sličnog Unix-u. Projekat je dobio ime iz razloga što je GNU rekurzivni akronim od "GNU's Not Unix". Unix je poslužio kao uzor, zato što je tada predstavljao simbol stabilnog i dobrog operativnog sistema. Razvoj Unix-olikog GNU kernela je tekao sporije nego što se očekivalo.

Ranih devedesetih godina prošlog vijeka nastala je praznina na tržištu operativnih sistema za personalne računare. Tu je na scenu ušao profesor Endru S. Tenenbaum koji je za potrebe svog kursa napisao Miniks operativni sistem koji je bio prvi Unix za PC. Miniks je bio dosta dobar za potrebe predavanja, ali nije imao neku upotrebnu vrijednost.

1991. godine, Linus Torvalds, student univerziteta u Helsinkiju

```
0101011011001001010101010
1011111010101010110101010
1010101010101010101010101
0010110110101001010010110
1010010100101010101010101
010101011110101010111100
0110111001001010101001010
1001010101010101010101000
0101011010100100100110101
10101101100100101010101010
11111010101010110101010101
01010101010101010101010010
11011010100101001011010100
10100101010101010101010101
0111110101010101111001010110
```

Alat za istraživanje mreže i sigurnosni/port skener

NETWORK MAPPER

pripremio: TIHOMIR Budić

Nmap "Network Mapper" je open source alat za istraživanje mreže i sigurnosni auditing. Dizajniran je za brzo skeniranje velikih mreža, ali radi jednako dobro i kad je u pitanju samo jedan host. Nmap koristi sirove (raw) IP pakete na nov i originalan način da bi ustanovio koji hostovi su dostupni na mreži, koji servisi (naziv aplikacije i verzija) su pokrenuti na tim hostovima, o kojim operativnim sistemima(i verzijama) je riječ, koji tipovi paket filtera i zaštitnog zida se koriste, te mnogo drugih karakteristika. Iako je Nmap najčešće korišten za sigurnosni auditing, mnogi sistemski i mrežni administratori pronašli su u njemu koristan alat za rutinske zadatke poput sastavljanja popisa mrežnog inventara, upravljanja vremenima nadogradnje servisa i nadgledanja uptime-a računala ili servisa.

Kako je Nmap besplatan program, jedina prepreka između Vas i masteriranja port skeniranja je samo znanje. Rezultat Nmap pretraživanja je popis skeniranih meta s dodatnim informacijama o svakoj od njih zavisno o korištenim parametrima. Ključna informacija je "tabela zanimljivih portova". U tabeli se nalazi broj porta i protokol, naziv servisa i stanje.

Stanje je ili: **otvoreno, filtrirano, zatvoreno ili nefiltrirano.**

Otvoreno znači da na ciljanom računaru postoji aplikacija koja sluša na tom portu i čeka na konekciju/pakete.

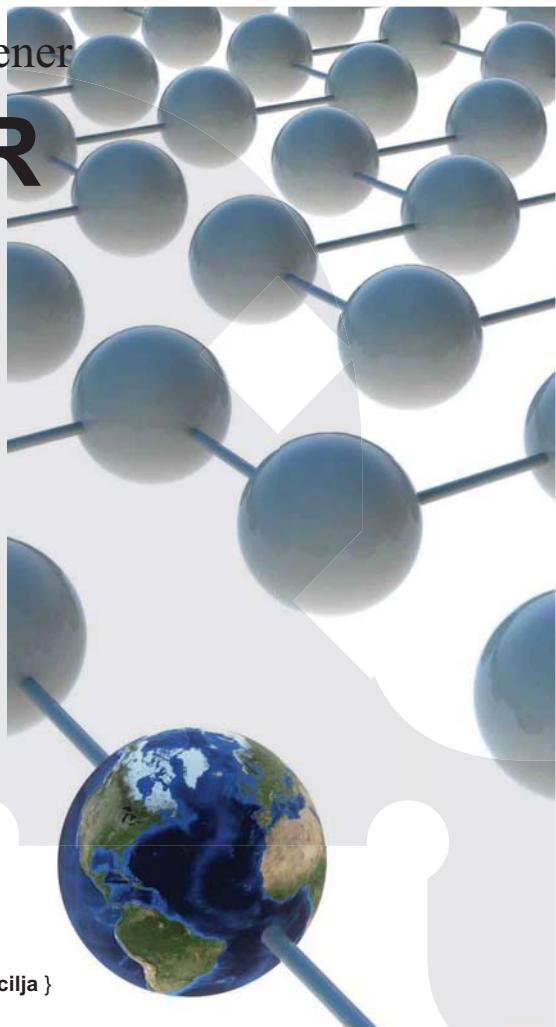
Filtrirano znači da između vas i ciljanog računara postoji "zaštitni zid", paket filter ili neki drugi mrežni uređaj koji blokira port, pa Nmap ne može reći da li je port otvoren ili zatvoren. Zatvoreni portovi trenutno nemaju aplikacije koje slušaju na njima. Portovi su klasificirani kao nefiltrirani u situacijama kada odgovaraju na Nmap-ove upite, ali Nmap nije u mogućnosti ustanoviti da li su otvoreni ili zatvoreni. Nmap vraća sljedeće kombinacije u izvještajima: **otvoren|filtriran** i **zatvoren|filtriran** kad ne može ustanoviti koje od dva stanja točnije opisuje port. Port tabela može

takođe sadržavati i informacije o verziji softvera, kada je ta opcija upaljena kod skeniranja.

Kad je zatraženo skeniranje IP protokola (-sO), Nmap vraća informacije o podržanim IP protokolima, a ne o portovima. Uz navedenu tabelu portova, Nmap može dati i dodatne informacije o ciljanom računalu, uključujući reverse DNS imena, pretpostavku o tome koji operativni sistem je s druge strane, tipove uređaja i MAC adrese.

Prikaz tipičnom Nmap skena je prikazan u: Primjeru 1, "Ovako izgleda primjer Nmap skena". Jedan od Nmap argumenata korišten u navedenom primjeru je -A, opcija za otkrivanje OS-a i njegove verzije, zatim -T4 za brže skeniranje, te nakon toga dva hosta koja želimo skenirati.

Nmap [Tip skena ...] [Opcije] { specifikacija cilja }


```
# Nmap -A -T4 scanme.Nmap.org playground
Starting Nmap ( http://www.insecure.org/Nmap/ )
Interesting ports on scanme.Nmap.org (205.217.153.62):
(The 1663 ports scanned but not shown below are in state: filtered)
PORT      STATE SERVICE VERSION
22/tcp    open  ssh  OpenSSH 3.9p1 (protocol 1.99)
53/tcp    open  domain
70/tcp    closed gopher
80/tcp    open  http  Apache httpd 2.0.52 ((Fedora))
113/tcp   closed auth
Device type: general purpose

Running: Linux 2.4.X|2.5.X|2.6.X
OS details: Linux 2.4.7 - 2.6.11, Linux 2.6.0 - 2.6.11
Uptime 33.908 days (since Thu Jul 21 03:38:03 2005)
Interesting ports on playground.Nmap.org (192.168.0.40):
(The 1659 ports scanned but not shown below are in state: closed)
PORT      STATE SERVICE VERSION
135/tcp  open  msrpc Microsoft Windows RPC
139/tcp  open  netbios-ssn
389/tcp  open  ldap?
445/tcp  open  microsoft-ds Microsoft Windows XP microsoft-ds
1002/tcp open  windows-icfw?
1025/tcp open  msrpc Microsoft Windows RPC
1720/tcp open  H.323/Q.931 CompTek AquaGateKeeper
5800/tcp open  vnc-http RealVNC 4.0 (Resolution 400x250; VNC TCP port: 5900)
5900/tcp open  vnc VNC (protocol 3.8)
MAC Address: 00:A0:CC:63:85:4B (Lite-on Communications)
Device type: general purpose
Running: Microsoft Windows NT/2K/XP
OS details: Microsoft Windows XP Pro RC1+ through final release
Service Info: OSs: Windows, Windows XP

Nmap finished: 2 IP addresses (2 hosts up) scanned in 88.392 seconds
```

Osnove skeniranja portova

Bez obzira na to što je vremenom Nmap porastao gledano s funkcionalne strane, počeo je kao efikasan port skener, te mu to i dalje ostaje osnovna namjena. Jednostavna naredba Nmap ciljani host skenira više od 1660 TCP portova na navedenom računaru. Iako je većina port skenera grupirala portove u otvorene ili zatvorene, Nmap ima granularniji pristup, te dijeli portove na: otvorene, zatvorene, filtrirane, nefiltrirane, **otvorene|filtrirane i zatvorene | filtrirane**.

Gore navedena stanja ne potiču od stvarnih stanja portova, već su opis onoga šta Nmap u stvari vidi. Npr., ukoliko Nmap-om skenirate neku mrežu, dok ste fizički spojeni na nju, Nmap bi mogao reći da je port 135 otvoren, dok bi isti taj sken u slučaju da tu istu mrežu skenirate s interneta, najvjerojatnije rekao da je port filtriran (nalazi se iza "zaštitnog zida" ili paket filtera).

Šest stanja portova kako ih Nmap prepoznaje

otvoren

Aplikacija aktivno prihvata TCP konekcije ili UDP pakete na navedenom portu. To je ujedno i cilj skoro svakog skeniranja.

Osobe koje se bave sigurnošću znaju da je svaki otvoreni port, potencijalno mjesto napada. Napadači i penetration testeri žele iskoristiti otvorene portove, dok ih administratori pokušavaju zavtoriti ili zaštititi paket filterima, bez da zabrane pristup legitimnim korisnicima. Skeniranje otvorenih portova je zanimljivo ne samo za sigurnosne skenove, već i u slučaju kad želite saznati koji servisi i aplikacije su dostupni na mreži.

zatvoren

Zatvoreni port je dostupan (odgovorio je na Nmap-ov upit), ali na njemu ne sluša niti jedna aplikacija. Zatvoren port nam govori da se na toj IP adresi nalazi host koji je upaljen, koji najvjerojatnije nije iza zaštitnog zida ili paket filtera, a to nam može pomoći i u otkrivanju verzije OS-a. Kako su zatvoreni portovi dostupni

(niti nam nije zabranio pristup do njih), isplati se kasnije ponoviti sken, jer možda će kasnije biti otvoreni. Administratori se trude zabraniti pristup takvim portovima korištenjem zaštitnog zida i paket filtera, u tom bi slučaju port bio filtriran, a ne zatvoren (što je objašnjeno u nastavku).

Filtriran

Nmap ne može ustanoviti da li je port otvoren ili ne, jer neki uređaj (zaštitni zid, pravila na ruteru, paket filter) blokira upite prema tom portu.

Ti su portovi frustrirajući za hakere, jer ne daju gotovo nikakve informacije. Ponekad odgovaraju s ICMP porukom o grešci poput tip 3 kod 13 (odredište je nedostupno -komunikacija administrativno zabranjena), ali filteri koji samo odbace paket i ne daju nikakav odgovor na njegu su najčešći. Zbog toga Nmap mora poslati upit više puta kako bi bio siguran da je paket

nikakav odgovor. Nedostatak odgovora može značiti da je paket filter odbacio paket i/ili bilo kakav odgovor koji je taj paket inicirao. Samim tim Nmap nije siguran da li je port otvoren ili filtriran. UDP, IP protokol, FIN Null i Xmas scan mogu klasifikovati portovim stanjem.

zatvoren|filtriran

U slučaju kad Nmap ne može ustanoviti da li je port zatvoren ili filtriran, okarakterisat će ga ovim stanjem. IPID Idle Scan je jedina sken metoda koja može vratiti ovakav rezultat.

Pregled opcija

Sljedeći pregled opcija je ispisani kad pokrenete Nmap bez ikakvih parametara, a posljednja verzija je uvijek dostupna na: <http://www.insecure.org/Nmap/data/Nmap.usage.txt>. Pomaže ljudima zapamtiti

odbačen zbog filtriranja, a ne zbog mrežnog zagrušenja te samim tim usporava skeniranje.

nefiltriran

Ovo stanje znači da je port dostupan, ali Nmap ne može ustanoviti da li je otvoren ili zatvoren. Samo ACK sken (koji se koristi za otkrivanje pravila na zaštitnom zidu) može vratiti nefiltriran kao odgovor. Skeniranje nefiltriranih portova nekom drugom metodom (poput Windows skena, SYN skena ili FIN skena) može dati odgovor na pitanje da li je port otvoren ili zatvoren.

otvoren|filtriran

Nmap okarakteriše port ovim stanjem kada nije u mogućnosti ustanoviti da li je port otvoren ili filtriran. To se dogodi u situacijama kada na upit ne dobije

najčešće opcije, ali nije zamjena za detaljne upute koje se nalaze u ovom manualu. Neke manje korištene opcije čak se ni ne nalaze u pregledu opcija.

Najnoviju verziju Nmap-a možete skinuti sa sljedećeg linka:
<http://insecure.org/nmap/download.html>

Ako ste odlučili da konkurišete na neko radno mjesto ,morate da znate ...

Kako napisati CV (biografiju)

pripremio:TIHOMIR Budić

Biografija (CV,Resume-na Engleskom jeziku) ima svrhu da predstavi Vas i Vaše obrazovanje nekome ko Vas ne poznaje ili nema vremena da Vas upozna. Biografija treba da Vas predstavi u najboljem svjetlu, na koncizan i lijepo strukturiran način. Postoji mnoštvo vodiča koji Vas mogu naučiti do najsjitnijih detalja kako se pišu biografije za svaku konkretnu situaciju. Svaki od tih vodiča ima svoj stil pisanja biografije tako da jedinstveni način ne postoji, ali se ipak iz svega toga može izvesti jedan univerzalni način pisanja.

Biografija koju pišete prilikom konkursanja za posao ne bi trebalo da bude duža od jedne A4 strane. Ukoliko pišete biografiju za studentske potrebe, onda se ovaj limit može zanemariti ali samo da biste naveli neke vannastavne aktivnosti, kao što su posećene konferencije, objavljeni radovi, itd. Dobro napisana biografija prvo pokazuje ono što je najvažnije, ali sadrži i sve relevantne informacije. Da biste ostvarili svoj cilj, prilikom pisanja biografije savjetujemo Vam da adaptirate biografiju shodno cilju koji želite da postignete (posao, nastavak studija, stipendija, konferencija...).

Odštampajte biografiju na čisto belom A4 papiru. Biografija se piše slovima Arial ili Times New Roman, a veličina slova bi trebalo da bude između 10 i 12, ali nikako preko 12 jer prevelika slova ostavljaju loš utisak. Sa druge strane, ne smijete koristiti ni premali font koji nije čitak. Biografije ne biste smjeli slati bez propratnog pisma, čak i ako nije naznačeno da je propratno pismo potrebno. Ono upoznaje čitaoca sa

Vašom biografijom, upućuje na njene važne delove a može sadržati i nešto što niste mogli staviti u biografiju zbog nedostatka prostora. Pronađite adekvatne A4 koverte ili eventualno A5, ukoliko ih šaljete poštom (nikako ih nemojte slati u običnoj plavoj koverti). Potrudite se da cijelokupni izgled pošiljke odaje izgled uredne i obrazovane osobe.

Sama biografija bi po nekim idealnim standardima trebalo da sadrži sledeće:lične podatke,cilj biografije,obrazovanje,nagrade koje posjedujete,praktično iskustvo, vannastavne aktivnosti,strane jezike,informatičko obrazovanje (poznavanje kompjutera) i hobije.

Lični podaci.

Cilj pisanja biografije. Cilj treba da je koncizno napisan i da označi šta Vi želite od svoje karijere, obrazovanja i slično, već shodno namjeni biografije, odnosno vrsti posla ili konkursa na koji se prijavljujete. Možete ga napisati u jednoj ili u nekoliko rečenica. Napisati cilj zna biti težak posao, tako da odvojite nekoliko trenutaka da dobro razmislite o tome.

Ovdje treba navesti ime i prezime, datum rođenja, adresu stanovanja, e-mail, telefon i nacionalnost. Ukoliko imate dve adrese (kućnu i onu gde studirate) navedite obe, eventualno sa datumima kada možete biti nađeni na njima.Lični podaci mogu biti napisani manjim fontom ukoliko želite da uštedite prostor za ostale podatke. Ukoliko Vaša biografija privuče nečiju pažnju, ta osoba će pažljivije pogledati Vaše lične

podatke. Važno je samo da su oni tu. Naročito se nemojte truditi da ulepšavate tekst različitim tipovima slova, crtežima, animacijama i slično. Jedino morate обратити pažnju da ime i prezime bude napisano većim slovima, kako bi čitaoc imao jasnu sliku čija je to biografija.

Naslov

biografija (Curriculum Vitae, Student Resume)

Vitae, Student Resume) bi trebalo da stoji u gornjem delu, ali ukoliko nemate prostora možete ga izostaviti, jer, ukoliko ste dobro napisali biografiju, biće jasno da se radi o Vašoj biografiji, te se to ne treba naglašavati.

Obrazovanje.

Ukoliko ste završili fakultet, ovdje navedite zvanje koje posedujete i kada ste i gde diplomirali. Ukoliko studirate, navedite godinu studija na kojoj ste i pun naziva vašeg fakulteta i univerziteta. Takođe navedite i smer na kojem studirate. Ako smatrate da je značajno, možete nавести i kada nameivate da diplomiirate. Prosek ocena navedite samo ako je reprezentativan i ukoliko prelazi 9,00 za inostranstvo, odnosno 8,00 ukoliko biografiju koristite u našoj zemlji. Kada biografiju šaljete u inostranstvo navedite i skalu ocena koju se ovde koristi, odnosno "prolazne ocene su od 6 do 10". Varanje oko prosjeka ocena je moguće, ali nikada ne znate da li će Vaši podaci biti provjeravani, tako da, pre nego što "zaokružite"

projek, procjenite koliko je ozbiljna institucija kojoj šaljete biografiju i da li će se potruditi da provjeri Vaše podatke. Varanje ovog tipa se smatra ozbiljnim prestupom na Zapadu a i ovde Vam sigurno neće ići na čast.

Nagrade.

Informacije o nagradama se unose nakon informacija o obrazovanju. Možete ih uneti i u okviru obrazovanja ali bi to moglo delovati prenatrpano i biti nepregledno za osobu koja čita Vašu biografiju. Ove informacije su ono što vas razdvaja od drugih studenata. Navedite stipendije, nagrade, konkurse u inostranstvu na kojima ste aplicirali. Ne morate navesti samo naziv, godinu i mesto. Opisite u nekoliko reči ono što smatrate da je bitno kod ovih nagrada, stipendija itd.

Praktično iskustvo.

U okviru praktičnog iskustva navedite i prakse. Nemojte umanjivati ono što ste radili, i nemojte se stidjeti toga. Niko od Vas ne očekuje da ste započeli posao od milion dolara dok ste bili student, a ukoliko jeste, tim bolje. Navedite gde ste radili, kada i koliko. Koje su bile Vaše odgovornosti i šta ste tamo naučili. Pokažite budućem

poslodavcu da ste osoba koja želi da uči i razvija svoje potencijale u svim situacijama. Sveukupno gledano, ove informacije treba da Vas predstave kao lidera, osobu koja ima inicijativu i kreativnost. Ne zaboravite da treba da ubedite čitaoce Vaše biografije da ste baš Vi ona prava osoba koju traže.

Vannastavne aktivnosti.

Ovdje možete navesti konferencije i seminare na kojima ste učestvovali, kako na Vašem fakultetu, tako i u inostranstvu. Dobro napisan dio sa vannastavnim aktivnostima bi trebalo da Vas predstavi kao dinamičnu osobu koja nije samo bubator sa odličnim projektom, što ne vidi dalje od svog nosa. Ovim podacima sebe predstavljate kao osobu koja preuzima inicijativu i spremna je da se izbori za dobro obrazovanje, praktično iskustvo i, ne manje bitno, zanimljiv život.

Strani jezici. Navedite sve jezike kojima se služite, sa naznakom koliko dobro poznajete taj jezik. Mi Vam predlažemo sledeću skalu: maternji jezik, prosječno znanje, napredno znanje, tečno znanje jezika (native, average, advanced, fluent). Navedite

ukoliko imate neku međunarodno priznatu diplomu.

Znanje kompjutera.

Napišite sve što znate, uključujući poznavanje Interneta i editovanje teksta. Nije potrebno da znate programski jezik C, osim ako ne želite da budete programer. Najbolje bi bilo da navedete da se služite barem Word-om, Excel-om i Internet-om. To je nešto osnovno. Ukoliko ne posjedujete neka od ovih znanja odmah se bacite na učenje istih jer je ovo minimum koji traži bilo koja organizacija u inostranstvu, a sve više i u našoj zemlji.

Hobiji.

Navedite ih ukoliko vam je ostalo prostora. Hobiji i ostala interesovanja deluju lijepo u svakoj biografiji jer Vas predstavljaju kao osobu koja, uz rad, zna da uskladi i zabavu u svom životu. Nije potrebno da posedujete 20.000 poštanskih markica da biste to označili kao hobi. Možete navesti i čitanje određene literature ili bavljenje sportom (pogotovo ako ste ostvarili neke značajnije rezultate u tom pogledu).

BIOGRAFIJA (CV,RESUME)	
LIČNI PODACI Ime Prezime Telefon Fax E-mail Nacionalnost Datum rođenja RADNA ISKUSTVA Datum (2003-2004) Ime i adresa poslodavca Vrsta ili sector kompanije Profesija ili struka Biografija OBRAZOVANJE Nagrade Praktično iskustvo Vannastavne aktivnosti Strani jezici Poznavanje računara Hobi	
Fotografija	

Nekoliko jednostavnih pitanja za provjeru napisane biografije

Da li poslodavac može da stekne pozitivan utisak o vama u prvih 30 sekundi proučavanja vaše biografije?

Da li ste koristili bijeli papir?

Da biografija nije duža od dvije strane? Ako je na dvije strane da li prva strana zaokuplja poslodavčevu pažnju?

Da li ste pokušali zadebljanja, velika slova, ili različite tipove slova da privučete pažnju na karakteristične oblasti vašeg iskustva?

Da li je biografija čitljiva sa razumnim razmakom između riječi i između redova?

Ukoliko je biografija pisana na računaru, da li ste je odštampali na laserskom ili matričnom stampaču?

Da li prva rečenica, poslednja rečenica, i forma uopste zaokuplja poslodavčevu pažnju?

Da li ste naveli ili naglasili cilj vaše karijere?

Da li je vaše ime i prezime, adresa i telefon (gde vas mogu lako naci) u gornjem dijelu biografije?

Da li biografija djeluje uravnoteženo?

Ples kao način izražavanja i ples kao takmičenje

Sport ili umjetnost?

Danas u savremenom svijetu, više nego ikada, pojavljuje se sve više novih plesova i plesnih stilova, govori se o plesu kao olimpijskom sportu, ekipnom sportu i jedinstvenom umjetničkom doživljaju uz određenu tehničku vrijednost same izvedbe.

Pripremio: VELIBOR Srdić

Ples kao sport, ili ples kao umjetnost? Vječita dilema. Odgovor je i jedno i drugo istovremeno. Ples kao način izražavanja i ples kao takmičenje. U oba slučaja kao jedna od najpopularnijih aktivnosti danas, koja je zastupljena na cijeloj planeti i koja nam pruža zadivljujući osjećaj i budi u nama nešto što je još u doba pračovjeka zapisano u našim genima. Ples je rođen istovremeno kada i prvi zvuk, koji je proizveo čovjek. Kako su se mijenjale i nestajale civilizacije, tako su nastajali i nestajali plesovi i plesni stilovi. Sa njima su se mijenjali i modni trendovi i stvarala pravila lijepog ponašanja-bonton.

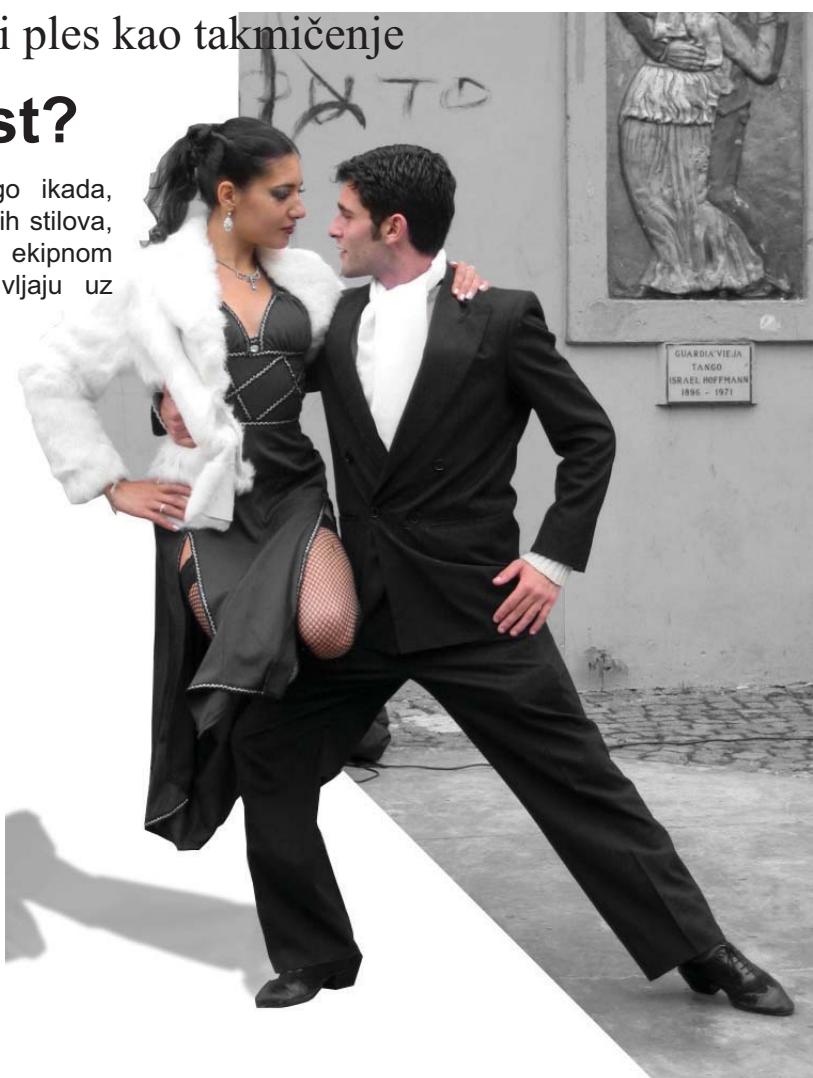
Danas u savremenom svijetu, više nego ikada, pojavljuje se sve više novih plesova i plesnih stilova, govori se o plesu kao olimpijskom sportu, ekipnom sportu i jedinstvenom umjetničkom doživljaju uz određenu tehničku vrijednost same izvedbe. Ples je našao svoje mjesto u vaspitno-obrazovnim ustanovama, u kulturno-umjetničkim društvima, u rekreaciji, u kineziterapiji i u sportskim aktivnostima- kao dopuna u pripremi drugih sportista (klizanje, ritmičko-sportska gimnastika, sportska gimnastika, sinhrono plivanje, atletika, borilački sportovi) i sam sportski ples kao sport.

Pravo takmičenje u plesu nastaje u SAD.

Prvo poznato takmičenje u Evropi je bio "Tango turnir" u Nici 1907. godine, a organizator je bio Camille de Rhynal, da bi isto takmičenje bilo ponovljeno u Parizu. Prvo svjetsko prvenstvo održano je 1909. u Parizu. U istom gradu održano je i Svjetsko prvenstvo 1911.godine i važilo je za takmičenje amatera i profesionalaca zajedno. Na svjetskom prvenstvu

1922. u Londonu prvi put postoji takmičenje kroz kvalifikacione krugeve za svaki ples. Iste godine razdvojena su i takmičenja amaterskih i profesionalnih plesnih parova. U to vrijeme postojale su Internacionalna Amaterska Organizacija i Internacionalna Plesna Federacija (osnovana 15.05.1926. godine u Francuskoj). Inače sami počeci dvo-ranskog plesa obilježeni su i velikim sukobima dviju strana-plesnih škola u Evropi, engleske i francuske škole. U ranim 30-im godinama 20.vijeka u cijeloj Evropi je preovladao engleski stil. Nezvanično svjetsko prvenstvo i najjači plesni turnir, koji je počeo u 20-im godinama u turističkom mjestu Blekpul, u Engleskoj, postoji i danas kao najslavniji i najprestižniji turnir. Ples je u vrijeme i neposredno po završetku 2.svjetskog rata bio neorganizovan, sve do 50-ih godina 20.vijeka.

Danas je sportski ples veoma organizovan i veoma popularan

sport. Plesače amatere okuplja IDSF (Međunarodna sportska plesna federacija), a profesionalne plesne parove okuplja profesionalna plesna organizacija (WD&DSC). IDSF je član Međunarodnog olimpijskog komiteta od 1997.godine i trenutno su sve aktivnosti usmjereni ka uključivanju sportskog plesa u Ljetne olimpijske igre 2008.godine

Opijanje mladih u svijetu dvostruko veće nego u generacijama njihovih roditelja.

Alkoholizam je bolest koja zbog prekomjerne, dugotrajne upotrebe alkoholnih pića dovodi do oštećenja svih organa i poremećaja svih čovjekovih funkcija, psihičkih poremećaja i oštećenja moralnog ponašanja.

Pripremila: MIRJANA Grubiša

Slijedeći istoriju može se uvidjeti da su alkohol, a sa njim i alkoholizam pratnici čovjeka od njegovih najranijih vremena. Riječ «alkohol» je arapskog porijekla «al-kohl» znači vrlo fin. No, međutim proizvodnja alkohola postojala je mnogo ranije od nastanka arabiljanske kulture.

Gotovo kod svih naroda i plemena u svijetu alkoholna pića su upotrebljavana kao opojna sredstva za uživanje, kao i religijsko magijske svrhe. Isto tako značajno mjesto zauzima i u narodnoj empiričkoj medicini.

Prva alkoholna pića bila su vina dobijena fermentacijom grožđa i meda.

Još u vrijeme starog vijeka bilo je poznato da alkohol izaziva određene probleme, pa su tako spartanci prije 3 000 godina po naredbi kralja odsijecali noge onima koji su se opijali.

U Rimskom carstvu zakonom je bilo zabranjeno pijenje alkoholnih pića mlađima od 30 godina.

Sa proizvodnjom piva danas najrasprostranjenijim pićem započelo se u srđnjem vijeku. Dok žestoka alkoholna pića, koja se dobijaju procesom destilacije bivaju poznata prije srednjeg vijeka, ali njihova značajnija upotreba počinje tek

nekoliko vijekova kasnije.

Paralelno sa razvojem civilizacije raste i zloupotreba alkohola. Naročito sa mogućnošću njegove industrijske proizvodnje.

Još u starom vijeku postojalo je mišljenje da se radi o bolesti. Tek drugom polovinom XIV vijeka dolazi do značajnijeg interesovanja za proučavanje alkoholizma i njegovog tumačenja kao bolesti. No, u XX vijeku prvenstveno liječnici psihijatri pokazuju interesovanje za alkoholizam. Između dva svjetska rata prevladuje mišljenje da alkoholičare treba stacionirati u zavode. U tom periodu javljaju se različiti oblici liječenja, a naročito oni koji se temelje na učenju ruskog neurofiziologa Pavlova o stvaranju uslovnog refleksa gađenja oboljelog prema alkoholu.

Godine 1901. u Srbiji otpočinju prvi ozbiljni pokušaji borbe protiv alkoholizma kada je osnovano «Društvo za suzbijanje alkoholnih pića», u Beogradu.

Alkoholizam je bolest koja zbog prekomjerne, dugotrajne upotrebe alkoholnih pića dovodi do oštećenja svih organa i poremećaja svih čovjekovih funkcija, psihičkih poremećaja i oštećenja moralnog ponašanja.

Danas se procjenjuje da je

«opasno pijenje» među mlađima u svijetu dvostruko veće nego što je bilo u generaciji njihovih roditelja.

Naglim razvojem upotrebe droga 60-ih godina došlo je do privremenog smanjenja alkoholizma mlađih, da bi ubrzo potom došlo do porasta zloupotrebe droge i alkohola.

Smatra se da je 10% muške populacije u kategoriji alkoholičara.

Ispitivanjem se došlo do saznanja da je jedan od osam mlađića ispod 25-e godine starosti i jedna od 25 djevojaka istih godina konzumiraju alkohol u količinama koje su opasne po zdravlje.

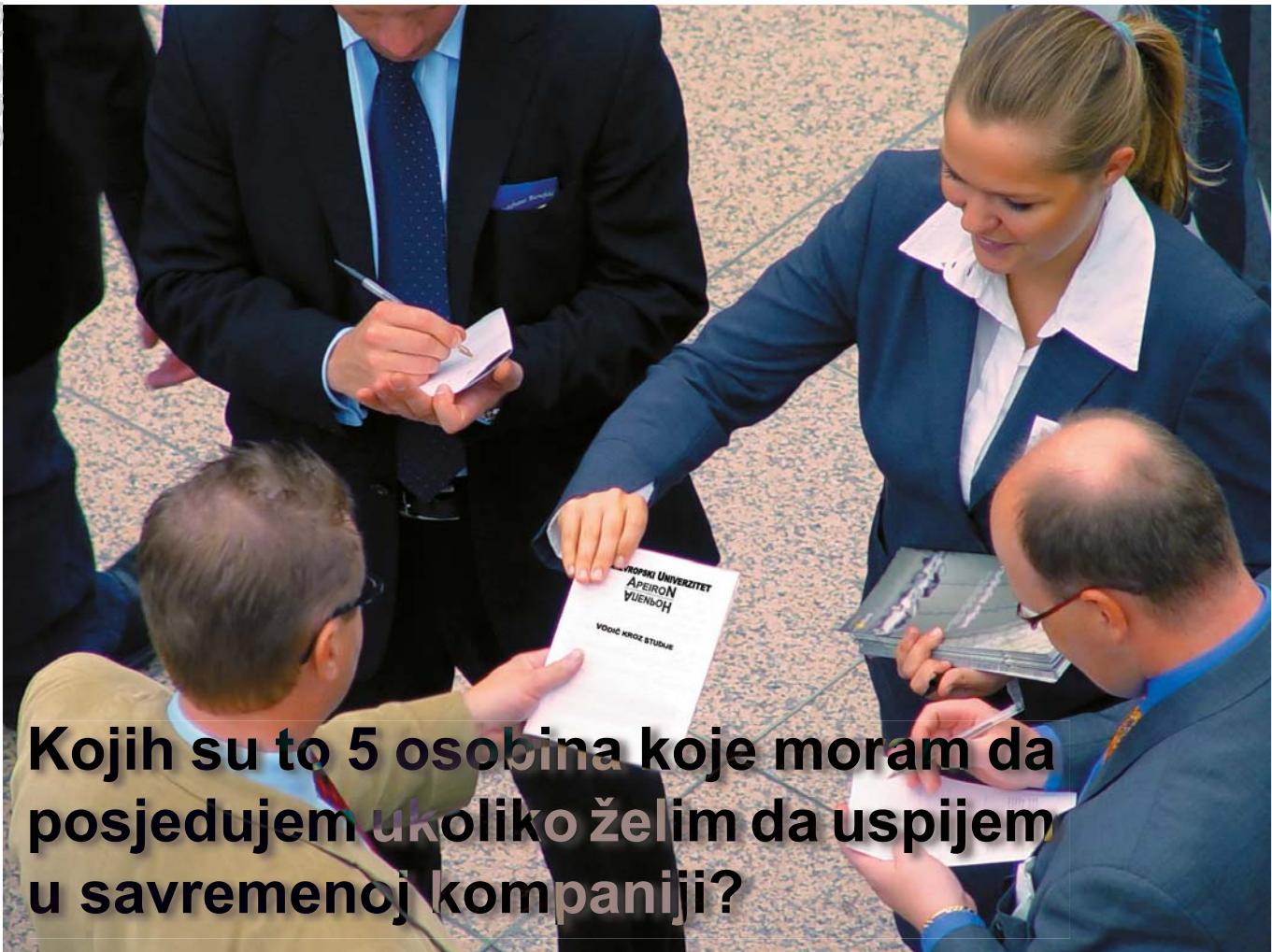
U svijetu kao i kod nas nema tačnih podataka o broju alkoholičara. Bolest alkoholizma u sve većoj mjeri zahvata i pripadnike ljevišeg pola.

Neke crte ličnosti kao što su nedostatak samopouzdanja, emocionalna labilnost i socijalna nezrelost predstavljaju pogodno tlo za razvoj alkoholizma.

Isto tako i određena složenija psihička stanja poput depresije, neurotičnosti, psihopatije mogu biti put ka alkoholizmu ali ne moraju do njega nužno voditi.

Kada je u pitanju socijalna sredina tu se najčešće fokusira pažnja na porodicu, radnu sredinu i širi socijalni milje. Porodica je najmanji, ali i najznačajniji element društva.

Kojih su to 5 osobina koje moram da posjedujem ukoliko želim da uspijem u savremenoj kompaniji?

Ujećina savremenih svetskih kompanija podrazumeva da će na radnom mestu dati i "dušu i telo" a da će Vaš privatni život razvijati u granicama koje ne remete prekovremeni rad. Interesantno je da u tome i uspevaju. Svakodnevno susrećem moje vršnjake i vršnjakinje koji jednostavno nemaju vremena da se udaju ili ožene jer su oni "desna ruka" vlasnika kompanije. Svako normalan od ovakve firme bi pobegao glavom bez obzira, ali šta uraditi kada se u vidu šargarepe dobija lepa suma novca i kada će na mesto onog ko prestane "da vuće kola" uvek uskociti neki drugi (magarac). Kako ostati svoj, a opet zadovoljiti i poslodavce?

Mislim da je neophodno razvijati sledeće osobine:

-Komunikativnost

Za apsolutno svako radno mesto ova osobina je kamen temeljac dobrih meduljudskih odnosa a oni su preduslov za svaki uspešni rad.

-Fleksibilnost

Sposobnost da se prilagodite svim

promenama koji se svakodnevno dešavaju svuda oko nas, a sve to prvo osetite u firmi.

-Preduzimljivost

Poslodavci vole da oni o svemu odlučuju ali svako od njih voli kada oseti da i Vi "živate" za firmu i da razmišljate o svakodnevnim problemima i da ste u svakom trenutku spremni da predložite rešenje.

-Optimizam

Svi mi volimo da radimo sa optimistima.Optimisti stvaraju pozitivnu atmosferu a poslodavci i ne samo oni optimistima (možda neopravdano) pridodaju i mnoge druge osobine. Na primer: optimisti stalno sebi postavljaju nove izazove u poslu.

Upornost

Svaka firma ima svoje uspone i padove. To je logično,kao i što je logično da zaposleni daleko više oseću na svojoj koži padove nego one uspone firme. U takvim situacijama poslodavac voli da pored sebe ima nekog ko je uporan ko može "da povuče".

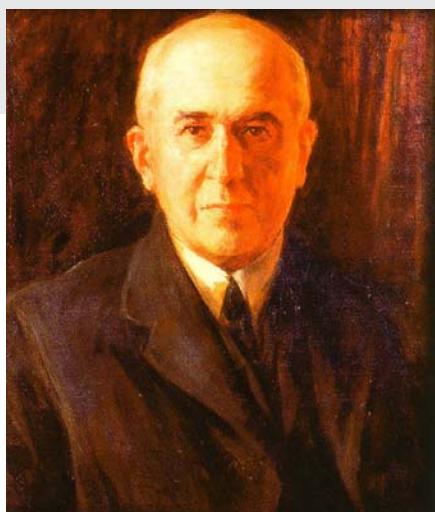
Razvijanjem pomenutih osobina mislim da se dolazi do rešenja. Zaposleni koji primenjuju navedeno sigurno doprinose još boljem radu firme a to je ono što traže poslodavci. U takvoj "opštoj sreci" sigurno se može pregovarati i o humanijim uslovima rada i normalnijem radnom vremenu. Jeste da je bilo veoma davno, ali tražeći: 8 sati rada, 8 sati odmora i 8 sati slobodnih aktivnosti neki radnici u Čikagu su 1. maja i poginuli. Sada je drugo vreme: znanjem i razvijanjem veština mnogo više se može postići.

Milutin Milanković

“ On je razdvojio prošlost od budućnosti, postavio svoj presto u sadašnjicu, on šeta po sutrašnjici i nadleće prošlost nadgledajući je. ”

Milutin Milanković bio je prvi Srbin - doktor tehničkih nauka, njegovo ime danas nose po jedan krater na Mesecu i Mardu i jedna mala planeta. Njegov osnovni doprinos svjetskoj nauci je astronomska teorija klime, kojom je utvrdio da se klima na Zemlji ciklično menja pod uticajem položaja Zemlje prema Suncu i drugim planetama i promena nagiba ose rotacije. Ti ciklusi danas nose njegovo ime.

Milanković se smatra i začetnikom kosmičke klimatologije, a rezultati do kojih je došao potvrđeni su multidisciplinarnim istraživanjima na svim kontinentima i na Marsu. O njegovom delu održano je i više konferencija u zemljama i svetu, a radovi su mu citirani u vodećim svetskim časopisima iz oblasti astronomije, geofizike, geologije, klimatologije, ekologije i drugih nauka.

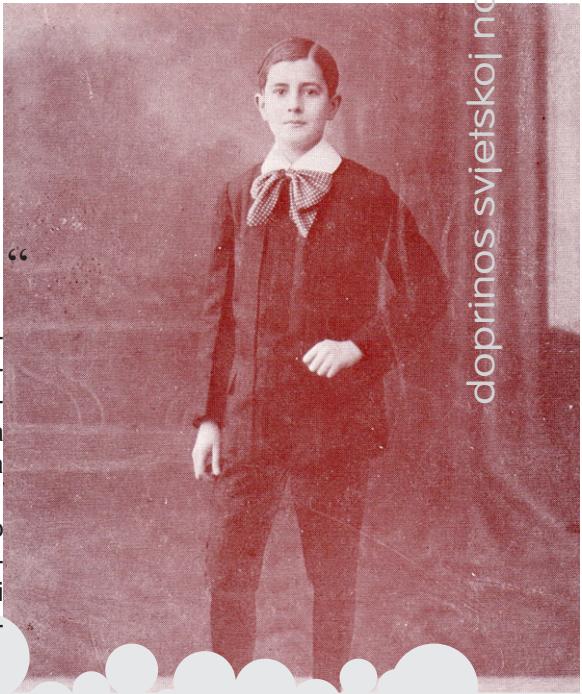

Milutin Milanković se rodio 1879. godine u Dalju (Slavonija). Osnovnu školu je završio u rodnom mjestu, a gimnaziju je pohađao u Osjeku (hrv. Osijek, mađ. Eszék - glavni i najveći grad u Slavoniji). Studirao je na Bečkom tehnološkom institutu, gde je diplomirao, magistrirao i doktorirao (1902 - 1904). Pripada mu slava da je prvi Srbin, doktor tehničkih nauka. U toku svog života se bavio mnogim tehničkim i prirodnim naukama i u njima ostavio dubokog traga - Astronomija, Klimatologija, Nebeska Mehanika, Geofizika, Geografija, Građevinsko inženjerstvo, Istorija prirodnih i tehničkih nauka, pisanje i prosvjetni rad. Posle studija zapošjava se u firmi Adolfa barona Pitela „Betonbau-Unternehmung“ u Beču. Gradio je brane, mostove, vijadukte, akvadukte i druge građevine ojačanog betona u AU. Kao građevinski inženjer

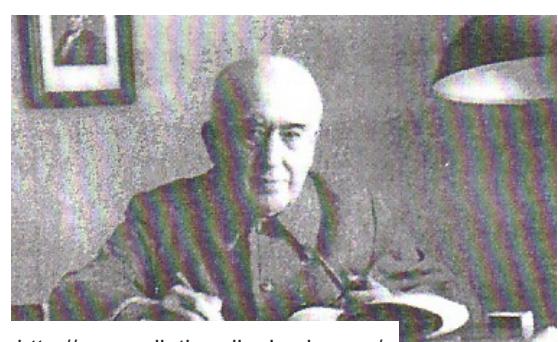
imao je 6 zvanično priznatih patenata, tridesetak sračunatih i izvedenih objekata, a na 25 objekata u Jugoslaviji, Austriji, Italiji, Mađarskoj i Rumuniji su primjenjena njegova građevinska rješenja. U Srbiji je 1911. godine projektovano 20 armiranih betonskih mostova preko T i m o k a . Od 1909. je profesor na Filosofskom fakultetu u Beogradu na predmetima - Racionalana Mehanika, Nebeska Mehanika i Teorijska Fizika. Uskoro stiče prijateljstva sa vodećim srpskim intelektualcima toga doba: Mihailom Petrovićem Alasom, Jovanom Cvijićem, Aleksandrom Belićem i drugima.

Dostignuća i dela ovog našeg velikog naučnika ravnopravna su sa dostignućima jednog Tesle, Pupina, Cvijića, Mike Alasa ili Pančića, ali i drugih naučnika iz čitavog sveta. Istovremeno, može se uočiti još nešto: Milanković je naš najcitatirniji naučnik, a kada se pažljivo osmotri indeks citiranosti, uočava se da je sa protokom vremena neprestano u porastu. Zato i nije na odmet reći nešto što se nedvosmisleno nameće: Milanković je uzorao nebesku brazdu pri kraju drugog, a rezultate tog rada poznećemo u trećem milenijumu.

O moralnom liku Milutina Milankovića može se zaključiti na osnovu sledeće dve anegdote: Kada su njemačke okupacione vlasti

u Drugom svetskom ratu 1941. godine tražile od profesora Beogradskog univerziteta da potpišu Apel srpskom narodu (i podrže okupaciju zemlje), Milutin Milanković je jedan od nekolicine profesorakoj je obdiodatoučini. Po završetku Drugog svetskog rata i komunističke revolucije Sud časti Beogradskog univerziteta je procenjujući podobnost Milutina Milankovića, za novi poredak, doneo sledeću karakteristiku u kojoj se priznaje da se Milanković istakao kao odličan stručnjak i naučnik koji se bavi astronomijom i nebeskom mehanikom, ali je "vrlo star i o nekom njegovom ličnom razvoju nema ni govora". Doduše, i on je dobar pedagog, ali "predavanja jedva otaljava". "Po političkoj orientaciji pripada poznatoj matematičkoj kliki... Marksizam-lenjinizam uopšte ne poznae niti pokazuje ikakav interes. Smatramo da je naš politički neprijatelj i da će kao takav umreti. Može se iskoristiti kao nastavnik i naučnik" (1. jul 1950).

<http://www.milutin-milankovic.com/>

PANEVROPSKI UNIVERZITET
APEIRON
ΑΠΕΙΡΩΝ

za multidisciplinarnе i virtuelne studije
Pan-European University for Multidiscipline & Virtual Studies

Banja Luka